

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Egy sorra 20 fillér, minden sorra 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 14.

Huszonkilencezer orosz fogoly a kárpáti harcokban.

BUDAPEST, február 13. (Hivatalos.) Oroszlengyelországban és Nyugat-Galiciában említésre méltó esemény nem történt.

Kárpáti arcvonalunk nyugati és középső szakaszán helyzet általában nem változott.

Dukla szoros közelében oroszok erős ellentámadásai ritkábbak lettek.

Keleti szakaszon előbbre haladtunk.

Bukovinai sikeres előnyomulásunkkal egyidejűleg csapataink, miután ellenséget Körösmezőnél visszavelettek, átkeltek a jabloncai hágón és az ettől az uttól mindkét oldalra fekvő átjárókon elérték a Szereth vonalat, a felső hadosztályaink számos ütközet közben Prut vidékét és Nadworna irányában előnyomuló csapataink kivívták hegység völgyének kijáratát, elérték Wisnitzd, Kutu, Kosow, Delatyn és Pasiczna helységeket, ahol oroszok jelenleg több különböző ponton megállottak.

Utóbbi időben naponta beszállított foglyokkal jelenlegi harcokban foglyul ejtett oroszok száma 29.000 főre emelkedett. Hőfőnök, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Előnyomulnak a németek északon.

Berlin, február 13. Nagy főhadiszállás jelenté:

Nyugati hadszíntér:

Tengerparton ellenséges repülőgépek tegnap is dobtak bombákat, melyek polgári lakosság körében és ennek vagyonában nagyon jelentős veszteséget okoztak, míg mi katonai szempontból csak jelentéktelen veszteségeket szenvedtünk.

Nyugati arcvonalunkon tüzéségi lövedékeket találtunk, a melyek kétségkívül amerikai gyárból erednek.

Tegnap Souaintól keletre visszavert támadásoknál ejtett togyok száma 4 tisztra és 468 emberre emelkedik. Arcvonalunk előtt ellenségnek 200 halottját találtuk, holott a mi veszteségünk ezen harcoknál halottakban és sebesültekben mindössze 90 ember.

Massigestől északra St. Menhouldtól északkeletre február harmadiki támadásunk következményeképp, a francia főhadállásból további 1200 métert hódítottunk el.

Südelkoptnál a Vogézekben ellenség újból támadásokat kísérelt meg, amelyeket azonban mindenütt könnyen visszavertünk.

Keleti hadszíntér:

Keletporoszországi határon és azon túl hadműveleteink mindenütt szerencsésen haladnak előre. Ahol ellenség ellenállást kísérelt meg, azt hamarosan megtörtük.

Lengyelországban Visztulától jobbra támadó csapataink átlépték az alsó Skrwat és Raciaz irányában nyomulnak előre.

Lengyelországi hadszíntérről Visztulától balra nincs különös jelenteni való. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Öreg ujoncok.

Arad, február 13.

Az emberi életkor harminc éves fordulója körül járnak, akik most katonai kiképzésre vonulnak be. Békés időkben pelyhes ajkú fiataloknak, szinte iskolás mestersége volt ez: meneteket, rendekre fejlődést és szakadozást, rajvonalba esést, fegyverforgatást és tüzelést tanulni. Most a meglett komoly emberek járják ezt az iskolát; a legtöbbjük olyan, hogy az élethez való mesterséget rég kitanulta, sokan közülök diplomát is szereztek és családos korban csinálják végig a kiképzést, amelynek máskor annyi félzségsége, gyerekes színe van.

Most egészen más ez a dolog. A mire a békés idők rekrutái nem mindig gondoltak, vagy talán eszükbe se jutott: most minden lépésnek, minden fegyvermozdulatnak betanításával a csatasor elé készítik az öreg ujoncokat. A régi kiképzések külsőre olyanok voltak, mint ez a mostani; de most, amikor a menetiránynak, vagy a fegyver-célnak a képzelt ellenséget valamely fa, ház, domboldal, vagy erdőszéle képében kijelölik, mindenik ujoncnak eszébe jut, hogy nem nagyon hosszú idő múlva az igazi ellenség felé vissz a menet és szegeződik a fegyver. A kiképző altiszt előadásának se az az indoka már, hogy ez a szabály, az előírás, a rendelet; hanem az: így lehet az ellenséget legjobban pusztítani, így lehet az ellenség elől legbiztosabb védelmet találni. És a hibának, ügyetlenségnek, mulasztásnak megtorlása nem a szobafogság, a guzs, meg a riport, hanem az a veszedelem, hogy az illető könnyebben járhatja meg majd a halálveszedelmek között.

Katonai mesterség a kiképzés, és a mi hadseregünknek többnyire harctérlátta, derék tisztjei, — a tartalékosok és ténylegesek egyformán — és altisztjei bizonyára ép oly jól elvégzik, mint a milyen becsülettel állották meg a helyüket a lövész-csatornáknak és a rohamokban. Az a szokatlan valami, hogy férfi-korbeli emberek tanulják a harcosok iskoláját, csak a kezdetnek lesz nehéz és szokatlan. Máskor humorral teli volt a „bundások“, „zöldfülüek“ abriholása, a mely csakugyan a serdülőkorhoz illett; most minden ízében, komoly jelentőséggel teli valami. Kiegészítő része a nagy, minden erőnköt kívánó küzdelemnek, a mely a nemzet sorsáért folyik, és a melyben nem maradhattak kivételek azok se, a kik a rendes sorozásnál fejletlenség vagy egyéb ok miatt nem maradtak benn katonának. A kit most célozni, a Manlicherrel, vagy a gépfegyverrel banni tanítanak, azzal az önérettel és komoly öntudattal szivja magába az oktatást, hogy ezzel a győzelemnek parányi, de együttvéve hatalmas eszközévé válik.

Öreg fiúk, családapák, őszülő katonák eddig is vannak a csatasorban, a tartalékosok és a népfölkelők között. És a kiképzés első hetei után egészen ezekhez hasonlóak, velük egyértékűek lesznek az ujonc-férfiak az ujonc-családapák. Amazokban, ezekben is minden más gondolatot és gondot háttérbe szorít a büszke kötelességérzet: most mindenkinék fegyvert kell fogni, ütközetekbe menni, a veszedelmek útját járni a hazáért. Eddig a haza az

kivánta, hogy a férfiak dolgozzanak, mesterséget tanuljanak és folytassanak, alkossanak, gyarapítsák a meglevőt, hogy a sok munkából alakuljon ki a nemzeti fejlődés, az ország szellemi és vagyoni erősödése. Most mindenkinek a harcot kell megtanulni, hogy a milliók szívós és céltudatos harca után évtizedekre megszerezzük a békét. Abban azután újra folytatni lehet mindezt, a mit most félbehagytak. Rajta, derék, lelkes, öreg újoncok, kedvvel a kiképzésre, tüzzel a harcra, hogy Isten segítségével minél előbb bekövetkezzék a régi életnek szebb, nyugodtabb, termékenyebb folytatása!

Harcok Szerbiában és Montenegróban.

(Orosz csapat szállítások a Dunán. — Románia nem osztrákos az ententehez.)

Távirati tudósítás.

Frankfurt, február 13.

A Frankfurter Zeitung jelenti Athénből: Az itt elterjedt hírekkel szemben, mintha az osztrák-magyar offenzíva már megindult volna Szerbia ellen, a „Hestia” című lap jelenti részint hivatalos (természetesen szerb hivatalos) helyről beszerzett információk alapján, hogy a Szerbia ellen tervezett operációk az időjárás miatt rendkívül nehezek, amihez különösen a Duna, Dráva és Száva áradása járul hozzá, amelyeknek áthidalása most lehetetlen. Az a hír, mintha Milánóvácnál nagy ütközet folyna, valószínű, már csak azért is, mert a nevezett hely Szerbia centrumában van. Ha pedig az Orsovával szemben fekvő hasonló nevű helységről van szó, ott legfeljebb tüzériai harcok folyhatnak, miután ott a Dunán való átke-

lés lehetetlen. A Szerbia elleni támadás semmiesetre sem fog rövid időn belül megtörténni, miután a csapatok összevonása még folyamatban van. (Münchener Neueste Nachrichten.)

Támadás a montenegróiak ellen.

Genf. A február 3-iki hivatalos montenegrói jelentés szerint az osztrák-magyar gyalogság a tüzériai oltalma alatt Grahovo-nál megkezdte az offenzívát s heves harc van folyamatban. Az osztrák-magyar hadihajók bombázzák a loveseni montenegrói állásokat. (Berliner Tageblatt.)

Orosz csapat szállítások Szerbiába.

Bukarest, február 13. Az „Universul” tegnapi kelettel az alábbi értesítést kapta Tultsából:

— A Sankt Cerohez nevű orosz gőzhajó Reniből jövet ma este 7 órakor a mi kikötőnk mellett Sulina irányába elhaladt. Az orosz gőzhajó a szulinai kikötőbe megy, hogy onnan több uszályhajót vigyen magával. Az uszályhajókat az orosz kormány a szerbiai szállítások céljaira vette bérbe.

Braila, február 13. Tegnap öt remorkör és hat vontatóhajó haladt el Braila kikötő mellett. A hajók orosz csapatokat szállítottak Szerbiába.

Románia nem csatlakozik az ententehez.

Szófia, február 13. Egy itteni követ elmondotta a Dnevnik munkatársának, hogy a román kormány szóbeli jegyzéket juttatott a berlini és bécsi kormányokhoz s ebben kijelenti, hogy Romániának nincs semmiféle politikai lekötöttsége a hármasság entente-val szemben és nincsenek agresszív szándékai a kettős szövetség irányában. Románia semleges marad, de semlegessége fegyveres és minden erejével meg fogja akadályozni, hogy bármelyik oldalról megsértésék semlegességét. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy ennek a szóbeli közlésnek jó hatása lesz Románia és a központi hatalmak között levő viszonyra.

Bulgária nagy elhatározásra készül.

Kopenhága. A Berlinsgke Tidende jelenti Párisból: Valamennyi lap abban, hogy Bulgária 150 milliós kölcsönt vesz föl egy német-osztrák bankcsoporttól, annak a jelét látja, hogy Bulgária csakhamar megüzeni a határt a szövetségeseinek. A Temps írja: Közel az óra, amely eldönti Bulgária sorsát s a bolgár nép dolga, hogy akaratát kinyilatkoztassa s rákényszerítse a kormányra, mert az ország jövője a mostani elhatározástól függ. Bulgária beavatkozása a központi hatalmak mellett meghoszabbitja a frontot a Dardanellákig, de nem változtat a háború kimenetelén.

Angol tábornok a szerb királynál.

Zürich, február 13. Nisből jelentik: Paget angol tábornok és kísérete külön misszióval február 5-én Nisbe érkezett és kihallgatásra ment Péter királynál.

Romániában elfogott orosz kém.

Faltienoi, február 13. (Budapesti Tudósító.) Cornu-Luncea román-bukovinai határhelységben elfogtak egy román parasztnak öltözött tisztet, aki titokban átjött volt a határon. Amikor kikutatták, egy csomó okmányt találtak nála, amiből nyilvánvalóan kitűnik, hogy a letartóztatott orosz tisztet Romániában való kémkedéssel bízták volt meg.

Hadifogságból megszökött orosz herceg. Bécsből jelentik: A Przemysl körüli harcokban a többi közt foglyul esett Vladimir Jaszovil herceg orosz önkéntes is, akit aztán egy Csehországi fogolytáborba szállítottak. A herceg nemrég megszökött onnan. A szökevénynek sikerült egészen Triesztig eljutnia, ahol azonban tegnap elfogták. Ma reggel katonai fedezettel Bécsbe hozták s innen Csehországba továbbítják.

A regény vége.

Irta: Bede Jób.

I.

Ubál főhadnagy elvitte a vidéki város esőndjéből Malvin kisasszonyt, Róth Mór divatruhával összekötött szabóüzlet tulajdonosnak s feleségének, született Steiner Gizellának leányát. Elvitte. Nem feleségnek vitte el. Pedig lehetett volna. Mert Ubál Károlyt csak szokásból nevezték főhadnagynak, minthogy mielőtt a pénzügyigazgatóságnál mint pontos és szorgalmas tisztviselő szerzett volt érdemeket és havi száztöven korona fizetést. Főhadnagy volt, szajdigráról és hódításairól híres főhadnagy a huszároknál, és eszászári és királyi kamarás volt, amely címe és rangja különben megmaradt és az egész városban eképen tisztelték őt főhadnagynak, amikor már nem volt főhadnagy és kamarásnak, amikor a kamarája abból állott, hogy esténként három krajcárért turót és két krajcárért kenyeret vitt haza a zsebében, amire nem is kellett a kamara kulcsot használni.

Miképp vitte el Ubál főhadnagy a Róth Mór ur leányát, a felől legendás történet maradt a kis város reményvesztett lakosságának közéletében. Nevezetesen az egész városnak az volt az ambíciója, hogy Ubál főhadnagy megházasodjék s ebből a kérdésből közügy lett. Akciók indultak, spekulációk keletkeztek, olyik városi notabilitás már érdemeket is szerzett ezen a téren, az intelligencia lázban volt, a remények hajnalának a hasadását látták, amikor Ubál főhadnagy ruhákat rendelt Róth Mór urtól és lesték, hogy hová megy az új ruhákkal leánynézőbe és egyszerre beütött a szenzáció,

Ubál főhadnagynak egy távoli nőrokona, egy excentrikus vénkisasszony meghalt, minden vagyonát álmokképének, ideáljának, szemérmes szüzi álmai lovagjának, Ubál Károly főhadnagynak hagyományozta. Ubál pénzre tette az egészet, a több száz ezer forintnyi, mondják kétszázhatvan ezer forint örökségből kifizette Róth urnál a ruhakontót és egy automobilon megszökött a Róth urék gyönyörű leányát, Malvint. Hogy épen erre senki sem gondolt az egész városban. Hogy Ubál, mondjuk, hogy már nem főhadnagy, de császári és királyi kamarás épen egy Róth leányt emeljen ki! Hisz az intelligencia Róthnéról is csak akkor vett tudomást, amikor Ubál a ruhavásárlások ügye alatt a boltba ellátogatott és Róthnéról vártak egyet-mást megtudni az Ubál hajlamai és szokásai felől.

A városnak az egész ügyből nem maradt egyebe, mint a romanticizmus színes fátyola, mely mintha most ott uszna fent a házak felett, átszöve nappal csillogó aranyfényvel, amit a nap sugarai küldenek és éjszaka a csillagoktól jvaló gyémántokkal. Hisz anyagiakban ez vajmi keveset, tán semmit sem jelent. Ha csak nem, hogy amíg az esetet beszélgetik, szaporában forog az asszonyok kezében a tü délutánonként és este sokáig ülnek künnt a tornácra, amiből az a haszon származik, hogy ezalatt nem fogy a petróleum. Milyen édes-bus romantika. Ubál Károly főhadnagy úgy távozott, miként ahogy mindnyájunknak a meleg fantáziájában élt. Dalásan, vitézül, főhadnagyon. Nem maradt itt, mint pénzügyigazgatósági irnok. Nem házasodott meg. Most vették csak észre, hogy ők tulajdonképpen vétettek a főhadnagy nimbusa ellen, amikor arra törekedtek, hogy

egy házassággal lekössék a kisvárosi élet rendjéhez. A gyógyszerésznek külön öröme volt. Nem kellett lemondania a tűzoltó főparancsnokságról, hogy azt a házasság jutalmául Ubál Károlynak ajánlják föl. A helybeli papirkereskedő, a hetilap tulajdonosa és címzetes szerkesztője, nyilván a tényleges szerkesztőnek, a négy osztályu gimnázium igazgatójának az inspirálására, megnyugtató irányú beszédeket mondott az alkonyati söröző összejöveteleken. A beszédek sugalmazott voltát elárulták az idegen kifejezések, melyeket a papirkereskedő, nem nagyon szerencsésen helyezett el, pedig azok a manzsettájára voltak írva. Szólt pedig a papirkereskedő többek közt eképen:

— Tisztelt uraim! Az ügyek jelenlegi állásánál abbéli véleményemet vagyok bátor előterjeszteni, hogy audiatu et altera pars . . .

— Miféle altera, — vetette közbe a főparancsnoka még megmaradásának örvendő gyógyszerész — miféle altera? Minket az eset egyáltalában nem alterál, tehát nincs altera . . .

— Csak úgy értem, — folytatta rendfőtelenségül a papirosos — hogy az esemény tragikus részét kapesoljuk ki . . .

— A főhadnagy már amúgy is kikapcsolta Malvinkát! — nevetett pajkosan, az öreg doktor.

— Kapesoljuk ki és szögezzük le a tény, hogy volt nincs, tapsol hazám, megmentve becsületed, azaz hogy városunk becsülete megvan mentve. Mert tessék elképzelni a szegényt, ha Ubál főhadnagy az intelligencia köréből való leányt szöktetett volna el csak úgy uk-muk-fuk anyakönyvvezetés és törvényes egybe-

Bing Vilmos

1833—1915.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 12.

Arad városának egy legtisztelendőbb, legnagyobb becsülésnek örvendett polgára hunyt el ma reggel, Bing Vilmos, akit talán az egész város csak „Bing bácsi” néven ismert. Előrehaladott kora dacára még a legutóbbi időkben is friss testi és szellemi képességekkel jelent meg nap-nap után szigorúan megszabott életrendjéhez képest családja körében, délutánként kedves tartózkodási helyén, a Lloyd klubban, amelynek ritka felvirágozása ugyyszólván kizárólag az ő érdeme. Betegség nem bántotta, gyötörte s elhunyt a vejének Tolnai János drnak a napokban történt hirtelen, tragikus halálával áll összefüggésben.

Az öreg urat, aki a város legérdekesebb egyéniségei közé tartozott, rendkívül megrendítette vejének — akit gyermekkorra óta ismert és szeretett — korai elhunyt. A sorsu napokban, amelyek veje temetését megelőzték, gyakran voltak rohamai, amelyek szinte az önkivületi állapotokhoz vitték közel, de akaratereje, amely közmondásos volt a városban, győzedelmeskedett a szervezetén. A temetés napján mondotta gyermekeinek:

— Nem is vagyok képes felfogni eszemmel, hogy azt az embert, aki most állott férfikora delén, képességeinek teljességében, nem láthatom többet!

Tolnai János dr. halála óta rendkívüli lehangoltság vett erőt az öreg uron. Folyton veje halálával foglalkozott, gondolatait nem tudta másfelé koncentrálni s ez a tragikus eset vitte őt is a sírba. Tegnap este, mielőtt szobájába visszavonult, ismét vejéről beszélt családja tagjai előtt, akik teljes számban voltak körülötte. A családban ugyanis tradíció volt, hogy az öreg ur gyermekei születése napján valamenynyien összegyűltek Aradon. Február másodikán ünnepelte Bing Vilmos nyolcvankettedik szüle-

tésnapját családja körében s még nem széledtek vissza lakóhelyeikre fiai, amikor Tolnai dr. halála bekövetkezett, a haláleset után pedig együtt maradtak, hogy mélyen sújtott atyjukat vigasztalják.

Ma reggel negyedhét óra tájban az öreg ur hálószobájából hozzátartozói hörgést hallottak. A hálószoba ajtaját Bing Vilmos előtte való este rendes szokásához híven lezárta, habár fiai az utóbbi időben kérelték, hogy erről a szokásról tegyen le. A család tagjai azonnal orvosért küldtek s lakatosért s felfeszítette az ajtót ott találták atyjukat félig már felöltözve ágya mellett. Azonnal ágyba fektették a szenvedő agastyánt, aki teljesen eszméletnél volt, sőt híres rendszeretével még az utolsó pillanatokban is intézkedett, hogy botját, papucsát rendes helyére tegyék. Háziorsosa, dr. Herz Andor is azonnal a betegágyhoz érkezett. Ő volt az egyedüli ember, akinek rendelkezéseit híven követte, aki parancsolhatott neki. Herz dr. a házban levő gyógyszerterába küldetett le azonnal morfiuminjekcióért, de mire az orvosság megérkezett, Bing Vilmos arcának redői kismultak, lehunyt szeméit s halálküzdelem nélkül elszenderült.

Bing Vilmos egész életében jelentős szerepet játszott Arad közgazdasági, társadalmi és politikai életében. Nagy műveltsége, tudása, kiváló közgazdasági érzéke, szilárd jelleme s egyéb egyéni jó tulajdonságai egyformán predestináltak erre. Ugyyszólván az első nagy tudású és nagy műveltségű kereskedő volt Aradon: fiatalabb éveiben kiterjedt fizetének vezetése mellett sohasem feledkezett meg a tudományról, irodalomról, kitűnően beszélt angolul, franciául s állandó figyelemmel kísérte a tudományos mozgalmakat. Bing Vilmos 1833. február 3-án született Ujaradon s tanulmányainak befejezése után 1855-ben nyitott Aradon terménykereskedést, majd pedig szesznyakkereskedést. Szorgalmával, végtelen kitartásával üzletének óriási fellendülést köleszönt s cége nemcsak hogy az ország legelső közé emelkedett, hanem külföldön is ismert és tisztelt lett. A kilencvenes évek közepén üzletétől visszavonult s ritka energiáját és tudását egészen a

közügyeknek szentelte, amelyek körül maradandó érdemeket szerzett. 1888-tól 1897-ig az aradi izraelita hitközség elnöke s ez idő alatt a hitközség ügyeit nemcsak ügybuzgóságával, hanem áldozatkészségével is fejlesztette. Így például saját költségén nagyobbította meg az aradi izraelita leányiskolát. Számos egyesületnek és közmívelődési intézetnek volt vezetője s nagy sikerrel munkálkodó tényezője. Az aradi Lloyd társulatnak éveken keresztül volt elnöke legutóbb pedig örökös tiszteletbeli elnöke. Az aradi kereskedelmi és iparkamarának egyik legagilisabb tagja, az aradvidéki iparegyesületnek elnöke, az állami fa- és fémipari szakiskola és az aradi felső kereskedelmi iskola felügyelőbizottságának tagja, Az aradmegyei takarékpénztárnak igazgatósági elnöke, az aradi uri casino választmányának tagja. Az aradi törvényhatósági bizottságnak majdnem négy évtizeden keresztül virilis jogon tagja volt s nemcsak a legfontosabb bizottságokban, hanem a közgyűlésen is számtalanszor járult hozzá józan és praktikus tanácsaival az ügyek helyes elintézéséhez. Tagja volt a polgári menház, a szegény tanulókat segélyező egyesület s az aradvárosi árvaház választmányának. Politikai életben is előkelő szerepet játszott s vezető tagja volt a szabadelvű, majd pedig a munkapártnak.

Halálát gyermekei, Bing Gyula, Bing Rezső, Bing Hugó és özvegy dr. Tolnai Jánosné, unokái, Bing Mici férjezett dr. Várkonyi Kálmánné, Bing György, Tolnai János, Tolnai Géza, továbbá kiterjedt és előkelő rokonság, számos barátja és tisztelője gyászolja. Temetése holnap, vasárnap délután három órakor lesz a Petőfi-utca 1. számú házból.

TANÜGY.

(—) Az aradi királyi főgimnázium igazgatósága felszólítja szegény jóviselőt és legáltalában ugyanilyen előmenetelű tanulókat szüleiket, hogy a tandíjmentességért szóló folyamodványukat legkésőbb t. hó 23-ig nyújtsák be. E beadványok mellékletei az első félévi értesítő és az egy évnél nem később kiállított szegénységi, vagy vagyontalansági bizonyítvány. Az igazgatóság.

kelés nélkül. Avagy, qui, habet tempus, habet vitam, tegyük fel a kedvezőbb esetet, ha valóban megházasodott volna Ubál. Csak egy leányt vehetett volna el, holott a pályázók, tudomásunk szerint, kilencvenhatan voltak. Ezzel kilencvenöt családot magára haragított volna. Allright! Jobb, hogy úgy történt, amiképen történt. Igaz, hogy a kilencvenhat leány megmaradt, de megmaradt városunk dicső nimbusza, városunk békéje és közéletünk tisztasága is. Mi megtettük kötelességünket. A sors másképen akarta. Ubál Károly emlékét őrizzük meg szeretettel és forduljunk a közügyek más teendői felé.

— És mi történjék Róth Mórral? — dörögött közbe Saur Tamás, az ellenzéki kortes.

— Róth Mór ur ellen nincs módunkban megtorlással élni. Róth Mór ur, úgy tudom, kesereg a leánya elvesztése miatt. Az egyetlen, amit tehetnénk, az volna, hogy kizárnók az olvasókörből. Amde Róth Mór ur nem tagja az olvasókörnek, csak kilátásba helyeztük volt, amikor Ubál főhadnagynak a ruhákat hitellezte, hogy ha Ubál Károly megházasodik, akkor a kockázattal járó áldozatkészségéért Róth Mór urat, amiképen a városi képviselőtestületbe megválasztjuk, úgy az olvasókör tagjai sorába is felvesszük. Róth Mór azonban még nem jelentkezett, tehát nem zárhatjuk ki.

Ebben végül megegyeztek és csendesen mentek hazafelé az ut közepén, míg a tornacskón, a hazak elött a gyepes padokon és a ligoriakban asszonyok és leányok Ubál főhadnagy eltűnésének romantikus történetet beszélgettek ábrándos, szívbéli fajtalmak gyönyört érezve.

II.

Ubál Károly főhadnagy, miként egy kedves kincset vitte magával Malvinkát.

A főhadnagy messze tul volt azon a koron, amikor azt hihette volna, hogy szerelmmel kapcsolhat magához egy ilyen édes, tizenkilencéves leányt, hisz a főhadnagy már ötvenéves volt. A leány pedig úgy simult hozzá, mintha életregényének csodálatos hőst imádná e roskatag, fáradt emberben. Átfonta a karjával, megcsókolta a száját és azt mondta:

— Szeretlek!

A főhadnagy csak hallgatta és elmerült a képzelődésbe, hogy ugyanazt a hangot hallja, amit ezelőtt huszonöt évvel, amikor valóságos főhadnagy volt és a Trébler-parkban a milliomos leány mellett lovagalt és azt a leányt szerette. Hallgatta és nézte az arcát, a szemét, a haját, ami mind ahhoz hasonlított. Ugy érezte, hogy most mindörökre megszerezte magának az illúziót, amihez a gyötrelmes évek alatt csak a Szilveszter-éjszakai mámorok idején jutott, hogy együtt legyen ifju korának gyönyörü ideáljával. De ölelése már nem a szenvedély erejével való férfiú ölelése volt. Szívének erősebb dobogása szédülést okozott és karjai lehanyatlottak. Apolgatta, ha elfáradt és gyermekes történeteket csevegett, hogy elaltassa, mint egy kis anya, úgy csókolta meg a homlokát.

Amikor megérkeztek, Ubál Károly igazoló irásokat mutatott vagyoni állapotáról is, valamint a Malvinkára vonatkozókat is megmutatta. Csendesen megmagyarázta a leánynak, hogy ez így szokás Amerikában.

Ebben az írásban Ubál Károly úgy szerepelt, mint magánzó tőkepénzes, Róth Malvin pedig mint társalkodónó, kinek havi száz dollár a fizetése, esetleges felmondás esetén három évi okvetlen járó végkielégítéssel.

— Hisz ez borzasztó sok pénz csodálkozott a leány, aki a pénzek átszámítását megtanulta a hajón — ez havonta körülbelül kétszázötven forint.

És minden szükségletekről való teljes gondoskodás — tette hozzá atyai jólelkűen Ubál Károly — de van miből — és megmutatta a pénzesutalványokat, amelyek biztos bankra szóltak, a vagyon még most is több volt kétszázötvenezer forintnál.

Később mégis megkérdezte:

— Miért, hogy nem a felesége vagyok? Mi az hogy társalkodónó? (Már nem tegezte, mint a szerelmes pillanatokban.)

— A maga jövőjéért édesem — felelt Ubál főhadnagy. — Maga most engem szeret ugyebár, de nem tudja, hogy más szeretet is van. Egyszer előfordulhat, hogy el akar válni tőlem. Az bajjal járna, mint ahogy sok vesződéssel juthatunk most ahhoz, hogy feleségül vegyem. És nem akarom lekötni, nem akarom akadályozni, hogy valamikor igazán boldog legyen.

— Maga mellett vagyok a legboldogabb...

— Akkor maradjon így és maradjon mellettem, amig boldognak érzi magát. Majd berendezkedünk. Hozzatogunk valamire, azt akarom, hogy maga milliomos leány legyen, mint a Trébler Zsigmond leánya és ha férjhez akar menni, milliomoshoz mehessen, mint ő és akkor Ubál főhadnagy még tartozni fog magának há-

Üldözési mániában elkövetett anyagyilkosság

(Elmegyógyintézetbe szállították Csorba Lajos dr.-t.)

Az Aradi Közlöny tudósításától.

Budapest, február 13.

A Pannónia-szállóban pénteken este történt megrendítő gyilkosságban a rendőrségi nyomozás befejezést nyert. A késő éjszakáig tartó kihallgatások folyamán minden kétséget kizáróan konstataáltak, hogy Csorba Lajos dr. kaposvári királyi ügyész elmezavarában fojtotta meg édesanyját és a hajnali órákban a szerencsétlen ügyészt már át is vitték a lipótmezei elme-gyógyintézetbe.

A gyilkosság körülményeit Csorba ügyész teljesen összefüggően mondotta el a rendőrségen. Az ügyeletes rendőrtisztviselő szobájában Szentkirályi Béla rendőrkapitány Rezsny Aurél fogalmazóval hallgatta ki a királyi ügyészt és a kihallgatás egész folyamata alatt jelen volt Hazslinszky Hugó dr. rendőrorvos is, aki éjjel után félhárom órakor előterjesztette orvosi véleményét. Köz- és önvesszélyes örültnek nyilvánította Csorba Lajos dr-t, mire a rendőrség intézkedett, hogy a királyi ügyészt nyomban átkísérjék a lipótmezei tébolydába.

Csorba Lajos előkelő somogymegyei család tagja. Két évvel ezelőtt elhunyt édesanyja, Csorba Lúde a Kaposvári Takarékpénztár igazgatója volt, maga a királyi ügyész pedig tíz év óta nős. Házasságából négy gyermeke született. Az ügyész, a ki a kaposvári társadalomban előkelő pozíciót szerzett magának, már hosszabb idő óta neurastheniás volt. Jogi működését a szegedi törvényszéken kezdte, majd Győrbe került, a honnét három évvel ezelőtt neveztek ki szülővárosába, Kaposvárra királyi ügyésznek. Édesanyja, a tegnap esti gyilkosság szerencsétlen áldozata, hatvankét éves volt, sógoronője Hódossy Lajos győri ítéltáblai elnöknek. Az urhölgy rajongásig szerette fiát és a mióta idegbeteg volt, szinte egy pillanatra sem hagyta egyedül. Most is ő kísérte fel Buda-

pestre, hogy azután szanatóriumi ápolásról gondoskodjon.

Az ügyész és édesanyja három nappal ezelőtt érkeztek meg Budapestre. Itt a Batizfalvy-szanatóriumba mentek, ahol Csorba Lajos az orvosok állandó megfigyelés alá vették. E vizsgálatnál megállapították, hogy a királyi ügyész súlyos idegbeteg, akit vagy elme-gyógyintézetben, vagy pedig valamilyen ideggyógyintézetben kell elhelyezni. Maga szanatórium Csorba Lajos gyógykezelésére nem vállalkozott, mert Csorba neurastheniája igen előrehaladott volt. Tegnap délután közölték az orvosok özvegy Csorbánéval, hogy fiát helyezze el valamilyik fővárosi ideggyógyintézetbe és úgy állapodtak meg, hogy szombaton viszik el a szanatóriumból Csorba Lajos.

Csorba, aki az utóbbi időben már üldözési mániában szenvedett, bár édesanyját is gyanakodó szemmel nézte, mást rajta kívül még sem türt meg maga mellett. Délután Csorbáné fiával kocsit hozatott és sétakocsizni ment a városba, azonban a királyi ügyész utközben valamilyen ürüggyel elhagyta a kocsit és egyenesen a Pannónia-szállóba hajtatott, ahol kivett egy első emeleti szobát. Csorbáné, aki este negyedkilencig mindenféle kereste eltűnt fiát, végül visszament a szanatóriumba, ahol elmondotta az eltűnés történetét. Az orvosok azt tanácsolták, hogy jelentse be az esetet a főkapitányságnak, de ugyanakkor megszólalt a telefon és a Pannónia-szálló portása jelentette, hogy Csorba ügyész odaszállt meg.

Csorbáné azonnal a fiához sietett és még a szobába sem ért, máris elküldte Zelenyák János bérszolgát a gyógyszerárba, hogy fia részére oszillipítószereket készíttessen. Mialatt a szolgálta távol járt, történt a szobában a gyilkosság. Magára a gyilkosságra vonatkozóan Csorba Lajos, aki a tett elkövetése után maga jelentkezett Labanc Sándor 1940. számú rendőrnél, a következőket mondotta el teljesen összefüggően a főkapitányságon:

— Örülök, hogy végre a rendőrségen vagyok. Hosszu idő óta üldöznek engem. Üldöz a feleségem, az anyám és minden rokonom. Engem megakartak mérgezni, a multkor is

gyanus levest szolgáltak fel nekem. Apámat is családom kergette a halálba, megmérgezték őt is. Amikor ma délután a kocsiból kiszálltam, hogy egy dohánytözsdében szivart vegyek, azt éreztem, hogy anyám nem valami jó szándékkal van irántam. Valami megnevezhetetlen sejtelmem volt, amely nem hagyott nyugton. Elszöktem az anyámtól és amikor este anyám mégis rám talált a szállóban, már tudtam, hogy mit tervez ellenem. Tudtam, hogy anyám meg akar szabadulni tőlem és ezért, abban a pillanatban, amikor a szobába lépett, hozzáugrottam, megragadtam a torkát és addig fojtogattam, amíg csak élet volt benne. Addig szoritottam a nyakát, amíg élettelenül össze nem roskadt. Szánalmat egyáltalában nem érzek, mert most már szabadnak tudom magamat.

A szerencsétlen ember, aki éjjelutáni félháromig részletesen és érthetően diktálta a jegyzőkönyvet, a kihallgatás után igen kimerült. Hazslinszky rendőrorvos ismételt vizsgálatra és véleménye alapján Szentkirályi kapitány intézkedett, hogy Csorbát a mentők beszállítsák a lipótmezei tébolydába. A mentőautóba teljesen nyugodtan szállott be Csorba, akinek idegbetegsége oly súlyos, hogy aligha fogja gyógyultán elhagyhatni az intézetet.

Özvegy Csorba Edéné holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol felboncolják. A temetés minden valószínűség szerint hétfőn délután lesz.

A mértékhitelítési díjak visszatérítése. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli a kereskedelmi miniszternek a mértékhitelítési díjak visszatérítésére vonatkozó új intézkedését. A helytelenül kirótt mértékhitelítési díjak és pótdíjak visszatérítése tárgyában 1913. évi november 21-én kiadott miniszteri rendeletet azzal egészíti ki, hogy azokban az esetekben, midőn vagy a hitelítést kérő felek helytelen bejelentése, vagy az állami mértékhitelítő közegek hibája, a vagy egyéb okok következtében helytelen díjlerovások eszközöltek, a túlfizetett összeg visszatérítése iránt benyújtott kérvények bélyegmentesek.

lával, szeretettel e szép napok valóságáért, melyeket csak álmaiban remélt.

— Már hogy én magát elhagyjam? Soha!

A szentimentalizmus aztán ritka vendég lett, borzasztóan el voltak foglalva. Malvinka úgy hozzászólt a rengeteg város zajához, ördögi lármájához, szenzációs forgatagához, mint-ha gyermekkorától kezdve itt nőtt volna fel, megtanulta az amerikusok angol nyelvét, észbontóan szép lett, fiatallatta a nap pár órájára Ubál főhadnagyot, de ha ez kifáradt, azért Malvinka még frissebb maradt és járt-kelt az óriási paloták között, az irodákban, a vállalkozók, a cégek, üzlet keresett, tudakozódott, tanulmányozta az összeköttetéseket, a törvényeket, szokásokat és kacagva piritott rá a szédelgőkre:

— Engem nem fogtok becsapni, miszter.

Rövidesen abban állapodott meg, hogy egy kis bankirodát fog nyitni. M. Róth és Társa. Hisz neki havi száz dollárja van. A társa Ubál Károly hozzácsatlakozik a vagyonából annyival, amennyi még szükséges a forgalomhoz. Mert Malvinka mégis legjobban a számadásokhoz értett és tudta, hogy a magyarok fel fogják keresni a kis bankot és a magyarok kevésbé értenek a számadásokhoz. Tudta továbbá, hogy a pénzt is úgy lehet forgatni, mint az apja üzletében az árut. Drágábbért adni, mint amennyiért vesszük, annyi az egész. Szépen kell beszélni és jókedvvel, hangosan, bizalmat kelteni. Azt, hogy a jókedvű hangosság a bizalomkeltéshez tartozik, már itt tanulta Newyork városi társaságában. Reklámokkal árasztotta el a várost. A bank cégében villamos reflektorral megvilágítva az ő arcképe ragyogott.

A szigorú amerikusokat is elbűvölte bájos elevevége, bátorsága. Érdeklődtek a kis bankház iránt és bevonták jóakarattal a komoly üzletkörükből is, nem titkolva a kedvezés okát:

— Szeretjük hallani a szép magyar grófné kedves, elégedett nevetését.

Azt tudniük nem akadályozhatta meg, hogy grófnénak tartásuk és hogy a szenzációt kereső lapok mértékteljes cikkeiben ne közöljenek tudósítást a felől, hogy miképpen szöktette meg a grófnét Ubál Károly herceg, őseinek várkastélyából, melyet hat napi ádáz csata után foglalt el.

Két esztendeig tartott ez a zajos élet. Az üzleti mérleget minden esztendőben pontosan megcsinálták. A hasznot Ubál Károly a maga részéről visszautasította, hisz ő valóban semmit sem tett a haszon érdekében egyebet, mint hogy a pénzt benthagyta a vállalatban, ahol két év multán már erre nem is volt szükség.

Két év alatt a Malvinka milliója együtt volt és pedig nem is forintokban, hanem dollárokból és nem is egy millió volt, hanem három és két év alatt a nagy bankokban mindenütt tudták, hogy M. Roth és Társa bankháza tulajdonképpen filialéja egy igen hatalmas amerikai ipari vállalatnak, mely a fizetéseit a bank által bonyolítja le és ennek az ipari vállalatnak a feje egy huszonkilencéves igazi amerikai típusú fiatalember, aki esténként a magyar grófnéval és a regényes, öregedő herceggel együtt látható valamely előkelő restauránban.

A két év beteltével Ubál Károly mind hallgatagabb lett. Megtudta, hogy e fiatalember volt az egyetlen az egész óriási városban, kinek Malvin az élete igaz történetét elmondta és

akinek a társalkodónői szerződését, mit a pénzesszékényben őrizett, megmutatta.

Várta, mindennap várta, hogy Malvin jelentkezzen az ígéretért, hogy igaz boldogságának a teljesítését kérje.

A leány nem szólt. Hanem egy levelet, amit hazairt a szüleinek, (véletlenül vagy szándékosan egy reggel, amikor a bankba ment és Ubál Károly még otthonmaradt), nyitva az asztalán hagyott a levélből szikrázva törtek elő a következő sorok:

„Csak éppen halogatom, hogy mikor mondjam meg, szegény Ubálnak, mikor tudassam vele, hogy boldogságom ideje elérkezett... Akkor aztán, ti, kedves szülem, utra keltek, hogy jelen legyetek szerető leányotok igazi esküvőjén... Akkor aztán nem kell többé szenvednetek a kis város gunyja miatt...”

III.

Ubál Károly elolvasta a levelet. Aztán egy kis testamentumot írt, lepecsételte megoimezte a Roth Malvin nevére, elment a bankba és bezárta a szekrénybe, ahol az ő külön számadásai voltak. Ezen az estén még együtt vacsorázott Roth Malvinnal és azzal a milliárdos ifjával, aki a leányt elhódította. De éjszaka elment hazulról. Bement a Wilma Restauráltba, mely arról volt akkor nevezetes, hogy ott mind tönkrement magyarokból, mind előkelő születésű urakból állott a személyzet. Egy külön szobába bevitte a cigányokat, ivott, énekelt, táncolt és reggel hat órakor, amikor már az utca lármája kezdett behatolni, föbelötte magát és meghalt.

Nem panaszkodott, nem sóhajtozott, nem átkozódott. Csak meghalt.

Hogyan harcol a magyar baka.

(A közös burgonyás verem. — Élet a háztetőn. — János „patrulba” megy. —
Képek az orosz-lengyelországi harcokból.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 13.

Az orosz-lengyelországi harctérről, ahol magyar katonák vívják a kemény csatákat, a téli hadjáratnak néhány érdekes epizódját, a magyar baka kemény és bámulatra méltó tulajdonságainak jellemző eseteit írta meg aradi rokonainak R. Lajos dr. aradi tisztviselő.

— A két rajvonal — írja — kitűnő fedezékekbe beásva tábori kályhával, főt krumplicsalattal ellátva, pár száz méternyire egymástól néz farkasszemét. Így tart már hetek óta. Néha-néha egy-egy lövés, erre egy válasz, aztán megint hosszú csend. A fedezékeket folyton javítják, lakályosabbá teszik deszkával, szalmakötegekkel vándorolnak a falutól a deckungig, és egyik sem lő a másikra. Annyi mulattató történet esik meg, hogy az ember szinte elfelejti, hogy világháború van.

A két svarmlinia között krumplicsalattal van egyforma távolságra mind a két féltől. Az esti órákban sötét árnyak bujnak elő a sáncokból és egykedvűen kocognak a verem felé, amelynek mindkét oldalán egy lyuk van, és megrakodva térnek vissza. Az itteni föld-birtokos, akinek a birtokán folyik ez a passzív harc, megkérte az ezredest, hogy parancsolja meg a legénységnek, hogy ha már krumplicsalattal veszi ki, legalább a nyílást fódje be újra, mert másképp megfagy a burgonya.

Az ezredest parancsot ad, hogy éjszakán keresztül fegyveres őrvigyázzon, hogy a lyuk újra be legyen fódve. Egy csillagos éjszaka somogyi baka állt a verem mellett. Jön egy orosz a tulsó felől és a legnagyobb nyugalommal teletömi a zsákját és indul vissza.

A mi bakánk rákiált:

— Féd be a lyukat moszkáli!

Ez megáll, néz bután, nem érti. Dühbe gurul a kaposvári bicskás, ledobja a puskát és pofon vágja az orosz, s kézzel lábba mutatja, hogy be kell tömni a lyukat. Az orosz igazat ad neki, letérdel, betömi a nyílást, aztán mielőtt odébb áll szemrehányóan mondja:

— Nie muszija bit. (Azért nem kell mindjárt ütni.) Dobro noc. (Jó éjszakát.)

Ha felsüt a nap, akkor egyik tréfa a másikat éri. Az oroszok bábut öltöztetnek fel, kiállítják a szabadra, a mieink lövöldöznek rá, azon hiszemből, hogy orosz katona áll ki. A sáncokból felhangzik a trombitaszó a mi lefújó jelzésünkkel, a mi azt jelenti, hogy: nem talál a lövés. És van kacagás, hogy ide hal-latszlik.

A legénység kényelmes földalatti üregekben kályhán süti a krumplicsalattal. Mi a Batteria parancsnokával előbb egy házban vagyunk. Itt van a mi telefon központunk is. A bejárás nagyon furesa a házba. A háta mögött a fedélén van egy hasadék, a hova a földből létrán mászunk föl, onnan be a padlásra, innét pedig egy tyuk létrán be a szobába. A szobánk berendezése egyszerű. (Kiesiny, de szűk, sötét de plszkos.)

Egy ágy, a mely a normális hosszúságnak fele, egy asztal, egy pad. (Mind a kettőnek rheumás a lába.) Egy nyitott tüzhely, a hol a telefonistáink szorgalma következtében éjjelnappal süti a krumplicsalattal. Ha esetleg elkezdődik a lövöldözés, akkor galoppban rohanunk fel a padlásra. Egyik a telefonnál van, egy pár komandó és a Lékés hangulatnak tuces, mert a

mi goromba golyóink belécsapnak az oroszok közé és a barátságuk vége.

Már 13-ik napja gubbasztok a háztetőn, egész nap figyelem a Batterienk lövéseit és lesem az ellenség állásait. Néha-néha észrevesz egy rusz baka, felém lő egy párszor, én lebujszok a kémény mellé, aztán megint nyugton vagyok. Hull a hó és sivit a szármátai szél. Szerencsére az oroszok szemébe vágja a havat. Holnap esetleg az én képemet tiszteli meg. A hideg alig 6—7 fok, de ha az ember egész nap kint van a szabad levegőn, azért alaposan megérzi, pedig jó melegen vagyunk felöltözve. Ha nagyon fádom, lekászolodom és bemegyek a házba, ahol jól be van fűtve, megiszom egy pár pohár teát és újra mászkolok fel a létrán. Mulatságos ugy-e? (Kivéve mikor lőnek a házfedélre.) Előttek 100—130 lépésnyire egy magyar regiment fekszik svarmliniaiban. Ha egy éjjeli rohamot kísérelnek meg az oroszok, akkor közéjük kartácsolunk. Négyen váltjuk fel egymást. Amikor rám kerül a sor, (pl. ma éjjel) elbeszélgetek a gyalogos tisztekkel, ha lövöldözés van, én is fogok egy puskát és vigan durrogatok a ruszok felé. Akármilyen nagy fáradtság, kimerülés, vagy unalom környékezi az embert, mindig felvidítja, ha magyar ezredet lát. Nem patrióta, nem sovínista beszél belőlem, de ha hotten-tották volna is, bámulatba ejtenék az embert. Az a vig kedély, az a soha nem lankadó lelkesedés, az a dicsvágy, ami ezekben az egyszerű paraszt gyerekekben van, szinte érthetetlen. Hiszen annyit fáradtak, annyit néztek szembe a szinte biztos halállal és még mindig a régi frissesség, ruganyosság!

Ezer példát tudnék mondani. Este 8 óra felé a századparancsnoknál ülünk, diskurálunk, egyszerre csak egy alacsony, tömzsi legény áll meg az ajtó nyílás előtt:

— Főhadnagy ur kérem, a rám bízott munkát elvégeztem — s itt egy nagyot nyel-tessék megengedni, hogy patrolba mehessenek. (Más ezrednél úgy kell kergetni őket.)

— Nem mész!

— De főhadnagy ur kérem alássan, tessék megnézni, hogy milyen szépen megástam a deckungot!

— No jó, eredj!

A főhadnagy hozzám fordul és mondja:

— Most gyere és nézd meg, hogy mit csinál.

Utána mentünk. A legény, a mint kiért, a hóna alá csapta a fegyverét, kimászott a sáncból, lézengett jobbra, balra, nézegette az időt, mint akinek nincs helyes esze; aztán egyszerre, mint a nyíl megiramodott és berohant egy kis erdőbe, a mely a két svarmlinia között van. Ott eltűnt a sötétben.

A főhadnagy mondja:

— Ez most lefekszik az erdőben és órák hosszat, mozdulatlanul vár, amíg egy orosz patrol jön. Akkor mint a tigris ráugrik, lefegyverzi és boldogan röhögve hozza ide. Minden este így van ez, mindegyik akar vitézségi érdemelet kapni.

Réggel 4 óra felé jön haza a mi emberünk: Palics János és egy orosz fogollyal együtt faágakra fektetve hoznak egy sebesült orosz altisztet. Az altisztet leszurta a János, a másik megadta magát és így ketten hozták a sebesültet. Jánosnak a vállát 3 puská nyomta.

Légy büszke, hogy magyar lehetsz...

Egy millióval kezdi a város a vízmű üzemét.

(Olcsóbb lesz a víz. — Végrehajtják a vízdíjak leszállításáról szóló határozatot.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 13.

A vízdíjak leszállítását tudvalóleg már a múlt hónapban elhatározta a városi tanács. Örömmel értesült a város közönsége akkor arról az elhatározásról, mert habár jelentéktelen is az összeg, a melyet a háztartásban havonta meg lehet takarítani a vízfogyasztás olcsóbbá tétele révén, a mai megélhetési viszonyok között hálásan kell fogadni minden olyan újítást, a mely valamilyen megkönnyíti a háztartás keserves gondjait. Az öröm azonban korai volt, mert csakhamar kiderült, hogy a vízdíjakat leszállító határozat a zárgondnok nélkül nem hajtható végre és a zárgondnok más nézetten van, mint a tanács.

A mai tanácsülésen azután Lócs Rezső helyettes polgármester bejelentette, hogy most már fentorognak azok a körülmények, a melyek lehetővé teszik a vízdíjak leszállítását, a város tulajdonosa lett a vízműnek és rendelkezik fölötte. Négyven koronáról harminchat koronára redukálják a víz köbméterének árát, vagyis hektóliterenként négy tized fillérről olcsóbb a víz. Visszamenőleg, január hónapra is érvényes már a leszállítás, úgy, hogy a fogyasztó közönségnek visszatérítik a múlt hónapban teljesített többletet. A régi és új díjak közötti differenciát a februári víz-számlákból levonásba hozzák.

A mai tanácsülésen tárgyalták a számvevőségnek azt az előterjesztését, amely az aradi kórházak víz- és gázfogyasztására vonatkozik. A tanács úgy határozott, hogy felszólítja a gázgyárat és a vízműveket, hogy külön számlázzák a tartalékkórházak havi fogyasztását, hogy pontosan meg lehessen állapítani, a számlák közül melyik nem terheli a várost.

Jegessy Károly dr. főügyész, aki szintén megjelent a tanács ülésén, leikes ovációkban részesítették a tagok a vízmű-pör sikeres eldöntése alkalmából. Hivatalosan a főügyész nem számolt ugyan be a tárgyalás lefolyásáról, de közölte a tanács tagjaival, hogy milyen öröndetes tény a Kuria ítélete:

— Azonkívül, hogy a vízvezeték birtokba és tulajdonba vesszük — mondotta Jegessy dr. — kapunk időközi jövedelem címén körülbelül 860.000 koronát, anyagban 80—90.000 koronát és ehhez jön még az adószok 53.000 koronája. Vagyis egy milliónál nagyobb összeget jelent nekünk az ítélet. Ha ebből leszámitunk is 200.000 korona időközi kamat veszteséget, még mindig marad 800.000 korona, ezzel az összeggel kényelmesen meg lehet kezdeni egy adósság nélküli üzemét. A 800.000 koronából körülbelül 100—120.000 korona olyan, amit augusztus óta fizettek be, ami tehát egyáltalán nem esik a moratórium rendelkezési alá, de a többit is megkaphatjuk még a moratórium tartama alatt, mert a moratóriumrendelet értelmében ki kell adni azt az összeget, amelyet egy város közművek létesítésére óhajt fordítani. Ez a hét évi időközi jövedelem, amelyhez most hozzájutunk, majdnem annyi, mint amennyiért megvettük a vízvezeték és azt hiszem, ilyen olcsón még soha nem jutott város vízvezetékhez. A pör további folytatása elé a legteljesebb nyugalommal nézhetünk, a legcsekélyebb okunk sincs aggodalomra.

Bukovina teljes felszabadítása felé.

(Csernovicot, Kolomeát kiűritették az oroszok. — A győzelmes harcok hatása Romániára.)

Távírti tudósítás.

Bukarest, február 13.

Bratianu miniszterelnök organuma, a francia nyelven megjelenő, nagy tekintélyű *Independance Roumanie* írja: oroszok bukovinai debaclejáról a következőket:

— Az oroszok kiűritik Bukovínát. Ez a tény már akkor előrelátható volt, amikor kirlibabai első vereségük után bizonyossá vált, hogy *elég-telen erővel indították meg a kárpáti akciót*. Ha nem volt módjukban, vagy nem akartak több hadtestet küldeni, hogy az osztrák-magyarok jakobenii erős pozícióját megingassák, nem maradt nekik egyéb hátra, minthogy a marmegszállott helységeket is kiűritsék, nehogy a tulerőben levő ellenség elvágja visszavonulási útjukat. Ezt meg is cselekedték. De az oroszok a saját beismerésük szerint is, az *összes kárpáti szorosokból is visszavonulóban vannak, egészen Dukla, illetve Gorticeig*.

Ez pedig azt jelenti, hogy az utóbbi időben az *osztrák-magyar, német hadseregek* nyomása mindenütt megerősödött, oly annyira, hogy az oroszoknak, számbeli túlerőjük dacára is, visszakellett vonulniok... Ha igaz, hogy az osztrák-magyar, német támadásoknak *Kolomeánál is eredményük volt, akkor*

**meg kell barátkozni az-
zal a gondolattal, hogy
rövid időn belül az orosz
lobogó Lembergben is
veszedelembé kerülhet.**

Bukovina kiűritése és az oroszok visszavonulása a Kárpátok egész vidékéről a háboru két fontos eseményének tekinthető. Ha az oroszok — fejezi be cikkét a román miniszterelnök lapja — nagyon jelentékeny megerősítésekkel nem térnek vissza, akkor a fent említett két eseménynek igen nagy befolyása lesz a háboru későbbi sorsára.

Védeni fogják az oroszok Csernovicot?

Bukarest, febr. 13. Tegnap a moldovai határhelységei hatóságaitól az a hivatalos értesítés érkezett Bukarestbe, hogy az oroszok általános visszavonulásukban hétfőn Csernovicot is kiűritették. Hasonló értesítést kaptak az összes bukaresti lapok is tudósítóiktól. A kiűrités tehát tényleg meg is történt, azonban az *Universul* memorandumai távirata szerint nem volt végleges és időközben a távozó csapatok valószínűleg utasítást kaptak, hogy Csernovicnál vegyék fel a harcot az osztrák-magyar csapatokkal. (?)

— Ma — így jelenti az *Universul* — két orosz gyalogszereg és egy üteg tüzérség visszavonult Csernovicba. Az oroszok valószínűleg elhatározták, hogy *kétségbeesetten ellenállanak a Tarascheninél seregeik zömére várakozó osztrák-magyar csapatoknak*. Csernovicnál tehát valószínűleg kemény harcok lesznek. Ma megérkezett Csernovicba Laurentiev tábornok is, az orosz vezérkarral. A városban teljes a nyugalm. A lakosság azonban komolyan aggodalommal néz az események elé.

Wiznic és Szereth visszafoglalása.

Beszterce, február 13. Az a feltevés, hogy az oroszok őket üldöző csapatainkkal Ceremosnál és Szerethnél harcra tagnak bocsátkozni, tévesnek bizonyult, csapataink tegnap éjjel a Ceremos mellett tekvő Wiznicbe és Szereth városába harc nélkül vonultak be.

Huszonegy kilométerre a fővárosától.

Beszterce. Csapataink Bukovinában bevonultak Taraschenybe. Ez a helység már csak huszonegy kilométerre van Csernovicótól. Az orosz kormányzó vezérkarával ismét elhagyta Csernovicot, ahová tegnapelőtt Nowosielicából visszajött.

Csernovic és Kolomea kiűritése.

Bukarest. A Dimineata jelenti: Az oroszok bukovinai vereségét most már kétségtelenné mutatja lázas sietséggel való visszavonulásuk. Ma-holnap Csernovicot is ki kell űriteni az oroszoknak, sőt újabb hírek szerint máris kiűritették nemcsak Csernovicot, hanem Kolomeát is.

Az orosz visszavonulás hatása Romániában.

Bukarest. A román konzervatívpart organuma, az *Inainte* a következőket írja:

— Az oroszok teljes visszavonulása Bukovinából, mindenütt mély benyomást gyakorolt és élénk megbeszélésekre szolgált alapul. Bukovina kiűritése arra mutat, hogy az orosz hadsereg helyzete a többi frontokon is kedvezőtlen. Bukovinából való teljes visszavonulásuk, Csernovic kiűritése, s mind ez ilyen váratlanul, azt bizonyítják, hogy az oroszok valamely gyors veszedelemmel találták szemben magukat. Valószínűnek tetszik, hogy közelebről a szövetségeseknek Varsó ellen irányuló komoly támadásairól hallunk hírt.

A futó orosz seregek.

Budapest. A „Bukaresti Tagblatt” szucsavai tudósítója jelenti:

— Hatodikán délelőtt örömtől sugárzó arcu emberek szalagáltak Szucsava utcáin. Megjött a hír, hogy az oroszok a bukovinai Kárpátokban megsemmisítő vereséget szenvedtek. Ezen a napon a város utcáin őrnagyot teljesítő orosz katonák Zadorin őrnaggyal az élükön feltűnés nélkül elhagyták a várost. Itzkani felé siettek. Később nagy esomó tisztet és katonát láttunk, akik kocnikon, amelyekhez lovaikat is oda kötötték, vágatva hajtották Itzkani felé. Több altiszt és katoná elbujt a templomban és a tanácsházban. Kijelentették, hogy torkig vannak a háboruval, nem akarnak az osztrákok ördögi ügyeiről (Teufelskanonen) tudni és megfogják adni magukat.

Hetedikén reggel az ulánusok, kozákok és oserkeszek százai menekültek vad futással a hegyek felől a városon keresztül Itzkaniába. Itt a Csernovicba vezető út felől kérdésködtek és a legnagyobb pánik uralkodott soraikban.

Jakobeninél csak foglyokban 10 ezer embert vesztek az oroszok. Gura-Hamorára teg-

nap nagyszámu osztrák huszár lovaival be. Remélik, hogy az oroszok nem menekülhetnek Bukovinából. A menekülő orosz lovasok vad futásuk dacára se mulasztották el, hogy az egyes községekben ne raboljanak és fosztogat-
sanak.

Károlyi Gyula gróf

kormánybiztos a vár elzárásáért

— Február 16-án vegyes bizottság dönt a részletekről. — Százhusz katona betege van Aradon a kiütéses tifusznak. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 13.

Miután a vár elzárása a polgármesternek a tevesvári hadtestparancsnoksághoz intézett távirati és telefonmegkeresése után sem történhetett meg, Varjassy Lajos polgármester — mint ismeretes — tegnap magához Krobotin hadügyminiszterhez sürgönyözött és hivatkozva a város lakosságának egészségét veszélyeztető mai állapotr, gyors intézkedést kért, hogy a várat minél előbb teljesen lezárják és az ott lévő katonai hivatalokat kitelepítsék. A hadügyminiszterhez intézett táviratnak eredménye is volt. A belügyminiszterium utján ugyanis már tegnap este értesítést kapott Urbán Iván báró főispán arról, hogy vegyes bizottság érkezik Aradra, amely a vár lezárásának kérdését tárgyalni fogja. Egyidejűleg Károlyi Gyula gróf egészségügyi kormánybiztos is Aradra érkezett és ma délelőtt már értekezletre jöttek össze a kormánybiztos, Urbán Iván báró főispán, Varjassy Lajos polgármester, Hegedüs Ede alezredes, Teodorovics Döme dr. főorvos és Greén Nándor főkapitány, amelyen megbeszéltek és előkészítették a február 16-ikán, kedden összeülő vegyes bizottság munkáját. A vegyes bizottságba a hadügyminiszterium Bécsből rendel ki egy vezértörzsorvost és egy tábornokot, résztvesz majd az ülésen ezenkívül a tevesvári hadtestparancsnok helyettese is, a polgári hatóságok képviselői közül pedig Károlyi Gyula gróf kormánybiztoson kívül Varjassy Lajos polgármester, Tisch Mór dr. városi főorvos és Greén Nándor főkapitány lesznek a vegyes bizottság tagjai.

A járványuk egyébként a mai napon csak egy újabb betege akadt. A Kossuth Lajos-utcai laktanyában elhelyezett katonák közül betegedett meg egy, a kit, miután a kiütéses tifuszt konstataáltak rajta, beszállították a honvédhuszár laktanyában levő karanténba. A honvédhuszár laktanyában jelenleg százhusz kiütéses tifuszbeteg fekszik. Ezek közül negyvenhétnek az állapota súlyosabb, huszonkilencen vannak javuló betegek, negyvennégyen pedig könnyű a betegség lefolyása. A ragályos betegek közül idáig mindössze öten haltak meg, azonban két hét óta már nem történt újabb halálozás. A betegek természetesen teljesen el vannak különítve a laktanya többi lakóitól úgy, hogy azok egyáltalán nem érintkezhetnek velük, még a közölkébe sem juthatnak.

A kiütéses tifuszjárvány terjedését aggodalmasan nézték az Araddal szomszédos Ujarad község lakói is. Minthogy megtörténhetik, hogy az aradi várból katonák jutnak Ujarad területére, a község előljárósága szükségesnek látta erről a körülményről értesíteni Joanovics Sándort, Temesmegye kormánybiztosát, aki személyesen tájékoztatta magát a kérdésben. Remélhető, hogy a kedden összeülő vegyes bizottság végre megtalálja azt a módot, amely teljes biztonságba helyezi Arad lakosságát és megakadályozza a járvány tovább terjedését.

Magyarázzák visszavonulásukat az oroszok.

(Veszélyben az angol kölcsön. — Galicia megtisztítása az operációk célja.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin, február 13.

A *Baseler Nachrichten* katonai kritikusa a kárpáti operációkban két szakaszt különböztet meg. Az egyik szakasz a Dukla-szoros, melynél a hadműveletek utiránya a Tarnow-Przemysl közötti területre vezet. A másik szakasz a keleti Kárpátoké, melynek átjárón Lemberg felé vezetnek. Ebben a svájci katona azt következteti, hogy megkezdett operációink nemcsak Przemysl felszabadítását célozzák; hanem az oroszok teljes kiszorítását Galiciából. Az osztrák-magyar és német csapatok mindenütt előrehaladnak, míg az oroszok február harmadika óta visszavonulnak állásaikból.

Angol kölcsön Oroszországnak.

Genf. *Iswolsky*, Oroszország párisi nagykövete megkérte a párisi lapokat, hogy az orosz visszavonulást, mint természetesen elhatározott akciót kommentálják. Különösen az angolországgal folytatott kölcsöntárgyalások érdekében van erre szükség. Londoni pénzemberek azonban a legújabb hírek elterjedése óta mégis fokozták bizalmatlan kéréseiket.

London. Közönség áll tíz millió font sterlingről szóló orosz kincstári váltó kibocsátása egy évi lejáratral.

Elhagyják Poroszországot az ellenség csapatai.

Köpenhága. Szentpétervárról érkező jelentések az orosz seregek a Mazuri-tavak körül szenvedett legújabb vereségéről azt mondják, hogy az újabb német csapatösszevonások eredménye volt. Azt állítják, hogy ezek az új csapatok részben a nyugati hadszíntérről jöttek, részben újoncok és behívott tartalékosok. A megváltozott helyzettel szemben az orosz hadvezetőség kénytelen volt álláspontját szintén megváltoztatni és a sereg új csoportosítása és tömörítése végett elrendelte az orosz csapatok visszavonulását. Ezt még az a körülmény is indokoltá teszi, hogy saját területen és a határvédő erők oltalma alatt nagyobb sikerrel lehet az újabb stratégiai célokat elérni. A jelentések, melyek nyilván csak takarni igyekeznek a már ismert nagy vereségeket, még megjegyzik, hogy a háború új fordulata előtt állunk, a melynek döntő jelentősége lesz Keletporoszország sorsára.

Köpenhága, február 13. A pétervári hivatalos jelentés, a mely beisméri a Kelet-Poroszországban szenvedett orosz vereséget, a következő jellemző két mondattal végződik:

— Joggal feltehetjük, hogy hosszú küzdelem előtt állunk, a mely véglegesen el fogja dönteni a helyzetet Kelet-Poroszországban. Ez a körülmény azt követeli, hogy ezen túl az ottani küzdelmekről valamivel rövidebbre szabott híreket adjunk, mert haditervünket a legszigorúbban titokban kell tartanunk.

Pétervár, február 13. (Rómán át.) Kelet-Poroszországban az Inster-folyó mentén és Tesupnál nagyon heves csaták folynak. A Wiszula balpartján a tüzérségi harcok élénkebbek

lettek. Borzímovnál új erőre kaptak a régóta folyó harcok. Galiciában Cenokovictól délre az oroszok megtartották régi pozícióikat, de erős támadást kellett kiállniuk. A Kárpátokban, ahol az ellenség nagy erőket vont össze, heves a küzdelem.

Orosz híradás a Rawka-szakasz véres harcairól.

Róma, február 13. Pétervári hivatalos jelentés a következőket mondja:

Igen erős osztrák-magyar-német csapatok éreztetik az oroszokkal hatásukat a Kárpátokban, hol minden valószínűség szerint döntésre fog kerülni a sor.

A Nida szakaszon az osztrákok, tekintettel arra, hogy nagyobb hadseregeket vontak el onnét — a defenzívára szorítottak, míg a Rawka szakaszon úgy az osztrák-magyar, valamint különösen a német csapatok zárt hadtestekben éjjel-nappal küzdenek nehéz tüzérségünk védelme alatt, úgy, hogy az oroszok kénytelenek hasonló tömött sorokban ellentámadásokba átmenni.

A csata színtere borzalmasan érdekes s a történelemben páratlan titáni harc fejlődött ki a két csapat között. A veszteségek mindkét oldalon igen véresek, hogy helyenkint egy méter magasra tornyosulnak az elesett katonák holtteste. Igen sok sebesült katona holt bajtársának terhe alatt halt meg, mert tekintettel a folytonos ágyutüzre s szakadatlan haragra igen megnehezíti az egészségügyi katonák szolgálatát. Az ütközet úgy hatalmas méreteiben, valamint a kifejett taktikában csak a napoleoni hadjáratok borodinoi ütközetével hasonlítható össze. A német ágyúk szakadatlanul ontják az oroszokra a tüzet s egyik falanx a másik után megy támadásra, azonban a németek minden erőlködése dacára még nem sikerült nekik tért hódítaniok s frontukat áttörni.

A németeknek ezen kétségbeesett erőlködése valószínűleg elakar vonni a kárpáti harcokból orosz erőket, mert ott jelenleg döntésszerű ütközetek folynak a mi előnyünkre.

A németek ismételtén küldtek páncélos ágyúkat gyalogságunk sorai ellen, azonban kénytelenek voltak tüzérségünk ereje elől elmenekülni.

Az oroszok tízszeres szuronytámadás után elhagyták a Stryj defilét, hogy a hasonló nevű s hátrább fekvő völgyben újból felvegyék a harcot a támadó osztrák-magyar seregek ellen.

Német kormányzó Orosz-Lengyelországban.

Krakó, február 13. Az itteni lapok jelentik Posenből, hogy a keleti hadsereg főparancsnokságának rendelkezése *Tuelff* gyalogsági tábornok átvette a német csapatok által megszállt orosz-lengyelországi területek adminisztrációját. A tábornok felhívást tett közzé, melyben biztosítja a lakosságot arról, hogy mindenki szabadon gyakorolhatja vallását és hogy ügyelni fognak az élet és a vagyon biztonságára.

Orosz zsarnokság Lembergben.

Bécs, február 13. A Noviny Viedenskie jelenti: A lembergi orosz rendőrigazgató a kerületi pénzügyi palotában, székel, a mely szemben van a helytartó székházával, a melyet Bohrinszki gróf orosz kormányzó foglalt

le magának. Az orosz tisztok és altisztok a kávéházakban és a vendéglőkben tanyáznak, vagy az utcán vadásznak a nőkre, azonban a közlegények csak ritkán kapnak engedélyt a városban való megjelenésre. A lembergi városi tanácsnak kell elvégeznie az orosz katonaság írásmunkáját is. A zsidó lakosság még szombaton sem megy a templomba, nehogy az utcán erőszakoskodjanak vele az orosz katonák.

Amerika megtiltja lobogója használatát Angliának. (A tengeralattjárók blokádjá.)

Távirati tudósítás.

Berlin, február 13.

Az Egyesült Államoknak Németországhoz intézendő jegyzéke szerint — mint Washingtonból jelentik — Egyesült Államok nem tesz óvást a német haditengerészet által bejelentett blokáddal szemben, csak figyelmezteti Németországot azokra a veszedelmekre, amelyek az amerikai lobogó esetleges megsértéséből származhatnak. Ugyanekkor az Egyesült Államok az angol kormányhoz is jegyzéket küldött, amelyben viszont az ellen tiltakozik, hogy angol hajók bármilyen okból az amerikai lobogót használják.

A Németországhoz intézett jegyzékben az Egyesült Államok kormánya emlékezteti Németországot arra, — hogy ha abban a hiszemben, hogy valamely hajó nem joggal viseli az Egyesült-Államok lobogóját, amerikai hajók és amerikai polgárok életét és biztonságát veszélyeztetnék, vagy talán meg is semmisítenék, az amerikai kormány ebben a semlegesek jogainak alig menthető megsértését látná. Az Egyesült-Államok kormánya ebben az esetben kénytelen volna a német császári kormányt felelőssé tenni és kénytelen volna minden lépést megtenni, a melyek az amerikai polgárok életének és vagyonának megóvására szükségesek volnának.

A jegyzék figyelmezteti a német kormányt arra is, hogy Anglia ama szándéka ellen, hogy angol hajók védelmére ki fogja tűzni az amerikai zászlót, szintén tiltakozni fog.

Az angol kormányhoz intézett jegyzék azt mondja, hogy a német tengerészeti vezérkar jelentése szerint az angol kormány megparancsolta volna hajóinak, hogy a semlegesek lobogóját huzzák föl az árhocokra. A jegyzék a Lusitaniára vonatkozó hírlapi közleményeket is szövegesen és az angol külügyminiszternek a semleges lobogóknak használatáról szóló fejtegetései kapcsán annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy az amerikai lobogókat angol hajókra való kitűzése olyan vizeken, a melyeket a német tengerészeti vezérkar hadsínírtnek jelentett ki nagyban veszélyeztetné az Egyesült Államok érdekeit.

A két jegyzéket tegnap kézbesítették a washingtoni angol és német nagykövetnek.

A skandináv államok tiltakozása Angliánál.

Bécs, február 13. A Neue Freie Presse jelenti Hágából: Egy mértékadó katonai személyiség kijelentette, hogy a három skandináv állam tiltakozást fog emelni Anglia ellen a semleges lobogóval való visszaélése miatt. Azt azonban nem remélik a skandináv államok, hogy a tiltakozásnak, többmint plátói hatása lesz, mégis el vannak határozva, hogy a visszaélést megghusítják azzal, hogy elrendelik külső jelek, társasági jelvények használatát és a hajótest befestését feltűnő színekkel. A hollandi

hajótulajdonosok körében is célszerűnek találják ezt az eljárást.

Semleges hajók és a német tengeralattjárók.

Krisztília, február 13. A Nosges Híradás — och Sjöfartstidende a következő magyarázattal kíséri a tengeri háborúnak a semleges hajózára való kihatásait:

Hogy a németek proklamációjának mi lesz a következménye, az teljesen attól függ, hogy micsoda új harciesszközei lesznek a német flottának és hogy miképen fogják keresztülvinni az angol tengeri kereskedelem elleni akciókat. Egyébként kizártnak látszik, hogy a semleges hajókat távol lehessen tartani a jelszett területektől. A német hajóparancsnokok al lehetnek készülvén arra, hogy találkozni fognak ottan a semleges hajókkal is. A felelősséget azzal, hogy a semleges hajókat óva intik a közlekedéstől, nem lehet elhárítani. A német kormány ezt természetesen igen jól tudja. Ezért feltehetjük, hogy a német kormány tekintettel a nemzetnek, a világ egyik legelőkelőbb kultúrmeténeke tekintélyére, a semleges hajózára is lesz tekintettel és méltányosan fog eljárni azon hajók irányában, melyek jogosan közlekednek. Tehát eltekintve a nagyobb rizikó lehetőségétől, semmiféle okunk nem lesz a nagyobb nyugtalanságra. Különbösen is a tengeralattjárók, melyek elég könnyen felfedezhetők, szemünkben sokkal üdvösebbek, mint a vészhozó aknák.

Mosolygó halottak.

Bing bácsi.

Az a fehérszakállas, ezüstös, göndörfürtös, okos szemű bácsi, aki pontosan minden délután egy óraker végigtipegett az Andrásy-térnek mindig ugyanazon az utczakaszán, — az a patriarka életű jószágos szívű aggastyán, akit széles körökben *Bing bácsi* néven tiszteltek, ma éjszaka csendesen, szinte észrevétel nélkül el-tipegett a földi létből. Eltipegett közülünk maga után hagyva siró rokonainak sokaságát és szerető, szánó ismerőseinek, barátainak egész hadseregét.

Arad társadalmi életének egyik legismertebb és legbecsültebb szereplője volt a most elhunyt Bing Vilmos. A régi aradi kereskedőházak egyik legkiválóbbikának megalapítóját tisztelte benne Arad és a Délvidék egész közgazdasági világa. Az aradi kereskedők klubjának, az aradi Lloyd Társulatnak megalapítói között jelentékeny szerep jutott az élete végéig bámulatatosan agilis és öregségében is kedvesen fürge férfiúnak. A Lloyd, amelynek Arad kereskedelmi fejlettsége igen sokat köszönhet, sok évtizeden át alnökként bírta Bing Vilmost és ebben a tisztségében élete utolsó napjáiig megmaradhatott volna, ámde ő néhány esztendővel ezelőtt visszavonult a „modernizált” Lloydtól és ettől fogva csak mint egyszerű klubtag járt föl délutánonként a meghitt régi környezetbe.

A Lloydban egyébként visszavonulása után is mindenki elnöknek, vezérnek tekintette őt. Az olvasó-teremben a nagyszíval főhelyén általában üresen állott az öblös karosszék, a „trónus”, amelyben csak Bing bácsinak volt joga elhelyezkedni. Pontosán minden délután egy óraker megjelent a teremben a hófehérhajú díszelnök és csendesen leült megszokott helyére. A kabátja belső zsebéből kivette az előtte való napi német újságot és a nadrádjára terítette, nehogy az esetleg lecsöppenő fekete-kávé foltot hagyjon a finom kelmén. A feketét ugyanis azonnal felszolgálták neki, mihamlalt megjelent. Nem kellett azt kérnie. A pincérek valamiképen mindig megérezték, megtudták, hogy megjött a „Bing bácsi” és siettek őt ki-

szolgálni. Még el se fogyasztotta a délutáni feketét és már is hívta a pincért:

— Fizetek.
A szalvétás lovag odaléptet.
— Maga a főpincér?
— Igen is k'émásson.
Az öreg ur ránézett.
— Nem ismerem magát. Maga nem a Lipót?
— Nem.
— Mindig új pincérek vannak. Mire jó az?

Kicsit még belepillantott az újságokba és ha valamelyiket nem találta meg, azonnal reklamálta:

— Hol van a Politikai Híradó? Az egy régi jó lap, miért nem teszik azt az asztalra?

Néhány percre még üldögélt abban a teremben, amelynek falán különben olajfestésű arcképe lógott, amit a hálás Lloyd tagok függesztettek oda elnökségének harmincadik évfordulója alkalmából. A lapokban való böngészés után rendszerint bebállagott a kártyaszobába és hétköznapokon kibicelt, vasárnap pedig Lészai Sándorral szokott alsózni. Oly frissen működött az agya, hogy kibicelése közben a játékos minden baklövését észrevette és a parti végén haragosan meg is jegyezte:

— Szépen játszik maga, hiszen a vanna-kot elfelejtette bemondani.

A kibicelésben két esztendővel ezelőtt egy kis „incidens” zavarta meg. A kártya kihullott a játékosok kezéből és olyasféle esőnd támadt, mint az épülő házban, amikor a deket kongatják: — félbe maradtak a partik. Mindenki Leopold Zsigmond alelnök köré csoportosult és az alelnök elvezette őket a díszelnökhöz, akit bensőséges meleg szavakkal üdvözölt nyolcvanadik születésnapja alkalmából.

Máskor is volt incidens, de nem ilyen ünnepélyes alkalomból. Egy kezdő Lloyd-tag elkövette ama tudatlanságból eredő merényletet, hogy behelyezkedett a Bing bácsi foteljébe. Egy óraker megjelent a díszelnök. A homlokát összeráncolta és keserű gunnyal fordult a fiatal tagtárshoz.

— Nem is tudtam, hogy ezt a helyet eddig én csak bitoroltam. Ha magának több joga van itt ülni, akkor én tán el is mehetek innen.

A Lloyd-ujone mentegődzésével a nagy kalamitás véget is ért. De a klub annaleseiben örökké élni fog az, hogy volt valamikor egy aradi fiatal ember, aki egyszer elfoglalta a Bing bácsi karosszékét.

A Lloydból rendszerint minden délután átsétált az Aradmegyei Takarékpénztárhoz, ahol még az utolsó napokban is megtartotta a rendszeres ellenőrző vizitot, amely ugy hozzátartozott az egészségéhez, mint a délutáni feketekávé. Ez már — mint mondani szokták — a vérében volt. Tudta, hogy nincs mit ellenőriznie, de a pedantériája parancsának nem tudott ellentállani. Általában csodásan rendszeres ember volt, ami még a kis dolgokban is jellemezte őt. A Lloyd választmányi ülésének elején például mindig föl kellett olvasni az előző ülés jegyzőkönyvét, amelyet ő élénken megbírált.

Különbösen Bing bácsi a legutóbbi hetekben már három generációt képviselt a Lloydban. Minden napos vendég volt ő is, továbbá a fia, Bing Hugó, a veje, boldogult Tolnai János dr. és annak fia, a tizenkilenc esztendőse Tolnai Janesi, a Bing bácsi unokája.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap d. u. Cserebogár, este Éjféltor, operett.

Hétfő: Miss Cheba fellépte és nagy Cabaret.

Kedd: d. u. Szölke Pepi, este Miss Cheba fellépte és Cabaret.

Szerda: Jó éjt Muki.

Csütörtök: Itt először: Pollák és Vollák, bohózat.

Péntek: Pollák és Vollák.

Szombat: Böregér, új betanulással.

A B. osztályu

aradi színészek fölmentése.

(Küldöttség a miniszterelnöknél.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 13.

Az aradi színházi publikumot érdeklő hírről értesültünk ma. A szintársult három értékes és kedvelt tagját, Győző Alredet, Harold Edét és Kiss Miklóst tudvalévőleg december hónap folyamán tartott sorozáson tauglichnak minősítette a sorozó-bizottság és mindhármójuknak be kellett volna vonulni e hó 15-én. A honvédelmi miniszterium azonban tegnap Aradra küldött leiratával mind a hármójukat fölmentette a katonai szolgálat alól.

Ennek a fölmentésnek megemlítésre méltó előzményei vannak: Tudvalévő, hogy a B. osztályukat sorozó-bizottságok országszerte elég szigorú mértékkel mustrálták az előjük kerülő anyagot. Így történt aztán, hogy a színészeknek ugy a fővárosban, mint a vidéken jelentékeny százaléka bentmaradt. A megfelelő anyag között volt a budapesti színészvilág számos kiváltsága: Király Ernő, Csontos Gyula, Rátkai Márton és még számosan. Az orfeumok és kabarék deszkáinak ismertebb alakjai is bevonulás előtt állottak most, mert ők is megnyerték a sorozó-bizottság tetszését. A fővárosi színházak és előkelőbb mulatók tulajdonosai kérvénnyel fordultak a honvédelmi miniszterhez és elbárárták, hogy a besorozott férfi csillagok barukkolása esetén — hivatalos nyelven szólva — „fizetük tüzemét” beszüntethetnék. Kardalossokkal és másodrendű színészekkel nem lehet fentartani intézetüket.

„Már pedig — hangoztatta többek között a beadvány — a közérdek szempontjából is nagy fontossága van annak, hogy a színházak és a kabarék továbbra is megszakitás nélkül működjenek és a szinogazgatók még áldozatok árán is nyitva tartják intézetüket. A közönségben ugyanis élénken kell tartani a szórakozás iránt való vágyat és alkalmat kell adni arra, hogy elúzza magától a háboru nehéz gondjait”.

Ugy látszik, hogy illetékes körökben méltányolták a direktorok kérelmét és a fölmenteni kért muzsa-ferfiakat feloldották a hadbavonulás fontos kötelessége alól. A vidéki szinogazgatók budapesti kollégáikkal egyidejűleg szintén kérelmeztek elsőrendű tagjaik fölmentését, őket azonban elutasították kívánságukkal, mert a vidéki közönség fölvidítását nem tartották elsőrendű hazafiúi kötelességnek.

Ámde a vidéki igazgatók nem nyugodtak meg ebben a döntésben. Elhatározták, hogy fölkeresik Tisza István gróf miniszterelnököt és neki adják elő kívánságukat. Mintegy hat nappal ezelőtt deputációban jártak Tisza grófnál, aki kijelentette: nem volt tudomása a döntésről s meg fogja vizsgálni az ügyet. Azt is mondta, hogy a vidéki színházak nyitva tartását fontos társadalmi kérdésnek tekinti és a maga részéről mindent elkövet, hogy azok a

föltételek, amelyek a nyitva tartást akadályozzák, elháríttassanak. A szinigazgatók tegnap már meg is kapták a legfelsőbb leiratot, hogy B. osztályu elsőrendű tagjaikat a hadvezetőség fölmentette a szolgálat alól.

* Pollák és Wollák. A Magyar Színházban legutóbb nagy sikert aratott vígjáték a Pollák & Wollák kerül bemutatásra e héten. A szerző Montagu Glass fordulatokban gazdag igen ötletes képekben mutatja be az amerikai kereskedők élelmességét, egy nagy női confectios üzlet keretében. Pollák & Wollák a két társ főnök egyesítik magukban az amerikai kereskedők minden ügyességét és élelmességét de kereskedői praktikájukat mindig ötletesen és humorról csinálják. A szerző jó ízlésére vall, hogy bár tárgya keretében bő alkalma nyílnék, sohasem használ olcsó és kétértékű trükköket, hanem humorával és szellemességével mindvégig meg marad a jó és finom vígjáték díszkrét keretében. A két főnököt Polgár és Várnai játékosak míg a többi szerepekkel a vígjáték egész ensembléje foglalkoztatva van. A jó éjt Mukli, mely a bohózatok legnagyobb sikerének jegyében folyt le, az e heti műsorra ismét ki van tűzve. Miss Cheba hétfőn, kedden lép fel egy óriási cabaret műsorában a művésznő előadása 1 1/2 óráig tart a mozi képpel egyetemben. A többi időt az egész társulat részvételével nagy cabaret tölti be. Kedden délután Szőlke Pepi.

* Sherlock Holmes az Apollóban. (A Conan Doyle ciklus második része.) Mindazok a regények, amelyek közismertté és népszerűvé tették Conan Doyle nevével az egész világon, a mozi vásznára kerülnek. Sherlock Holmes detektív alakja már eddig sem volt ismeretlen a mozibájos publikum előtt, de zsenialitása még jobban lekötötte az emberi érdeklődést Conan Doyle utóbbi detektívdrámáiban, amelyek valóságos művészi remekművek a regényírásnak. Conan Doyle fantáziája az idegeinken száguld végig a gondolkodóképességünket ugyancsak próbára teszik. Egyik zseniális trükk a másikat követi, csupa meglepetések, váratlan események várnak ránk a kép végén alig tudunk magunkhoz térni a csodálatától. De nemcsak a cselekmény, hanem a feldolgozás, a technikai rész is bravuros. A Conan Doyle-ciklus első részének tegnap és ma óriási sikere volt. Bizonyára ez a fölülmulhatatlan siker vár a rejtélyes ház című detektívdrámára is, amelyet vasárnap és hétfőn mutat be az Apolló színház.

* Zigmár II. (Nagy detektív dráma az Urániában.) Nick Karter világhírű detektívnek és a század legnagyobb gazemberének történetét tárgyalja a film, mely ma a színház műsorán szerepel. Zigmár a csalafintaságok egész sorozatát követi el, hogy üldözőjét tényleg vezesse és sikerül is mindannyiszor a biztos haláltól megmenekülni. Egyszer uri társaságban talál rá üldözője, majd mint utonállóval gyűlik meg a baja: de végeredményben a gazember mindig menekül. Végre egy barlangban akad a detektív Zigmárra, de ennek sikerül ismét menekülnie, azonban mikor a detektív álhírek útján csapdába vezeti a gazembert: nincs menekvés és Zigmár rendőr kézre jut. Mindvégig izgalmas halad az, mely feszült figyelmet követel a nézőtől, de helyébe igaz élvezetet nyújt. A slágereken kívül még egy nagy dráma szerepel a műsoron, de gondoskodva van úde bohóságokról, melyek felrészítik a néző lelkét.

* „Tilosban...” A Vigaszínház nagysikerű bohózatát legközelebb az Urániában.

VÁROS ÉS MEGYE.

Hová küldjék a Vörös Félhold pénzt? Arad város törvényhatóságának közgyűlése, mint ismeretes, ezer koronát szavazott meg a Vörös Félhold céljaira. A mai tanácsülésen Kovács Vince kulturtanácsnok jelentette, hogy a közgyűlés határozatának még nem tudott eleget tenni, mert nem tudja, hová kell küldenie az ezer koronát. A lapokból látja, hogy a Magyar Bankhoz juttatnak a Vörös Félholdnak szóló minden adományt. A város ezer koronáját is ide lehetne küldeni, a feliratot pedig egyenesen a török kormányhoz. A tanács megbizta a tanácsnokot, hogy érdeklődjék a Magyar Banknál ebben a kérdésben.

H I R E K. — LEGÚJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor.
(Táviroda, cenzurázva.)

Rotterdam. Harminc angol repülőgép pénteken este eltávozott Doverből Zeebrügge és Ostende felé. A repülőgépek egyike a tengerbe zuhant, de baj nélkül kimentették.

London. Az angol kormány felszólította valamennyi ausztráliai államot, hogy a háboru tartalmára gyűjtsék össze kivitelre rendelkezésre álló összes húst, mert Franciaország nagy bevásárlást akar eszközölni.

Róma. Két francia gőzöt Gibraltárban az angolok feltartóztattak, mert arról értesültek, hogy gyanús utasok vannak a hajókon. Csakugyan találtak kilenc német utast, akik Amerikából svájci utlevéllel jöttek. Valamennyit letartóztatták.

Basel. Francia hadifoglyok mondják, hogy a felsőelzasszi francia csapatok az utóbbi napokban Belfort-ból nagy erősítéseket kaptak. Gewenheim és Thann között heves tüzérségi harcok folynak.

Páris. A Havas-ügynökség mai jelentése megállapítja, hogy a Szuezi-csatornában a legutolsó török támadásokat a Roquain és Jeanne d'Arc francia hadihajók segítették megállítani. A félhivatalos francia ügynökség ezt azért emeli ki, mert az angol hivatalos jelentések erről a francia segítségről teljesen hallgatnak.

Páris. Havas-ügynökség jelenti Algecirásból: A gibraltári szoros őrizetére rendelt kilencvenhárom számú angol torpedónaszád eltűnt. Azt hiszik, hogy a nagy viharban érte katasztrófa a hajót.

Madrid. Az oviedoi fegyvergyár eddigi üzemének kétszeresére emelte fel a fegyvergyártást. A gyár igazgatói Amerikába utaztak anyag beszerzés végett (arról, hogy melyik államnak gyárt fegyvereket a spanyol fegyvergyár nem szól a híradás).

Előadás a moziról.

(Pekár Dezső dr. a Kőlcsey Egyesület zsurján.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 13.

Ma szórakozásainkban olyan nagy szerepe van a mozgó fényképeknek, hogy a mozi szinte második ujságja, hírforrása a közönségnek, amely a nagyvilág eseményeit, a háboru tragikus és hősiess mozzanatait elevenen és hiven megtalálja sokszor majdnem közvetlenül az események bekövetkezése után a mozivászonon. Természetes, hogy nemcsak az kelthet érdeklődést, amit a vászonon detektívdrámákban, természet felvételekben, vidám jelenetekben és mozikronikákban látunk, hanem ezekkel egyenlő mértékben érdekel az is, hogy a mozgófényképeknek mi a titka, hogyan működik a kinematográf, milyen nagy tudományos hasznát látják a zseniális találmánynak és hogyan van az, hogy a mozivászonon néha a természeti törvények totágást állnak, vakmerő és hihetetlen produkciók peregnék le.

Erről a témáról, a kinematográfól és a moziról szól Pekár Dezső dr. geofizikusnak, a Kőlcsey Egyesület vasárnap délutáni vendégének előadása, amelyet bemutatókkal és kísérletekkel élénkít. Pekár Dezső dr. előadásában kiterjeszkedik a mozi természettudományos alapjára, arra, hogy miért élnek a mozi képek. Szólni fog a mozi őseiről és fejlődéséről, a jelenlegi mozi szerkezetéről és működéséről, a

mozgóképek felvételéről. Ismerteti a mozi-trükköket, a képtelen mozijelenetek készítését. a mozi hasznát és gyakorlati, tudományos alkalmazását, a tudományos mozi szerkezeteket és az ultramozit, a lövedékek hatásainak tanulmányozását a mozi útján stb. — A moziról szóló előadást természetesen számos mozikép teszi még vonzóbbá és ezek a képek apróra bemutatják a boszorkányos szerkezet minden csínját-bínját, a mozi minden titkát.

Az előadás iránt — amely a Kőlcsey Egyesület nyolcadik — az 1915. év első felében harmadik — zsurja — nagy az érdeklődés. Az előadás pontosan délután 5 órakor kezdődik a Kulturpalota nagytermében és az egyesület tagjai zsurjegyeikkel látogathatják. Nem tagok 1 koronás belépőjegyet válthatnak a pénztárnál. A vetítéshez szükséges képeket a tudós előadó — miután azok a külföldi szertárakból a háboru miatt beszerezhetők nem voltak — az előadás sikere érdekében maga állította elő. A Kulturpalota nagytermében elhelyezett vetítőgép átalakított és teljesen felszereltetett úgy, hogy a legkényesebb igényeknek és a tudományos követelményeknek a legteljesebb módon megfelel. Az előadás végén Pekár Dezső öt teljes filmet fog bemutatni annak megvilágítására, hogy a kinematográf a tudományos kutatások terén mérhetetlen haszna van. A vetítőgépet Matusik Márton tanár fogja kezelni.

— Az angol király vonata veszedelemben. Londonból jelentik: Amikor György király seregszemlére Cambridgebe utazott az udvari vonatot megelőző — a pályát vizsgáló — lokomotívot baleset érte. Állítólag egy sorompónál áthajtó kocsiba ütközött. A baleset nyomait gyorsan eltakarították és az udvari vonat már szabad utat talált.

— Arad és a nagy állami építési kölcsön. Az Ipartestület arra kérte a városi tanácsot, hogy járjon közbe a kormánynál, hogy a vidéki városok építési iparának fejlesztésére adandó 25 millió elölegkölcsönből Aradnak is jusszon. A tanács felir a kereskedelmi miniszterhez ebben az ügyben.

— Tolstoj gróf szökése a hadifogolytáborból. Bécsből jelentik: A hadifogságba került fiatal Tolstoj gróf a milovitzai fogolytáborból megszökött. Köröző levelet adtak ki ellene.

— Gimnazista újoncok. Eszékről jelentik: Azok között a népfelkelők között, akik Vinkovcén február tizenötödikén kötelesek bevonulni, nem kevesebb, mint tizenöt gimnáziumi tanuló és husz kereskedelmi akadémiái tanuló van. A gimnázium nyolcadik osztályának tíz tanulója közül nyolcan, a hetedik osztályból hárman, a hatodik és ötödik osztályból ketten vonulnak be. A kereskedelmi akadémia negyedik évfolyamának huszonegy tanulója közül tizenhatan öltöztek fel.

— Hadbavonult a Kulturpalota könyvtárosa. A tanács mai ülésén Kovács Vince kulturtanácsnok jelentette, hogy a kulturpalota könyvtárosa, Farkas József dr. katonai szolgálatra vonult be és távozása előtt a könyvtárat rendben átadta.

— A legnagyobb kedvezmény elve Bulgáriával. A magyar királyi miniszterium az 1914. évi XLVIII. törvényekben nyert felhatalmazás alapján és Bulgáriával ez ügyben létrejött megállapodáshoz képest ezennel elrendeli, hogy kereskedelmi és forgalmi viszonyaink Bulgária irányában további intézkedésig, legkésőbb azonban az 1915. év december hó 31-ig a kölcsönös legnagyobb kedvezmény elve szerint kezelendők.

— **Visszatérnek Bukovinába az osztrák vasutasok.** Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár külső képéhez az utóbbi időben szinte elmaradhatatlanul hozzátartoztak az utcán sétáló csinos, elegáns bukovinai osztrák vasuti tisztok, mint akiket az osztrák vasutigazgatóság további rendelkezéséig Kolozsvárra rendelt. Itt várták mindennap a parancsot, mely majd szolgálattételre hívja őket. Tegnap távirati parancsot kaptak, hogy szolgálattétel végett jelentkezzenek a dornavatrai vasuti állomás főnökénél. Egyik fiatal csernovici vasuti tiszt ezeket mondta szolgálatra rendelésükről:

— Most nagyon sok vasutat berendelték, mert Bukovina nagyrészen teljesen felszabadultak a vasutak. Távirati értesítést kaptunk, hogy tegnap már megnyitott a forgalom Dornavatra és Wama között, amely holnap már egész Kimpolungig ki fog terjedni s hogy engem is berendelték, ez azt jelenti, hogy nemsokára egész Csernovicig a mi kezünkben lesz a vasuti közlekedés. Bukovina közeli felszabadulását különben nemcsak a mi behívásunk jelzi előre, hanem bizonyítja az is, hogy a postaigazgatóságot a napokban áthelyezték Kolozsvárról Dornavatra s maga a helytartóság is lassanként átköltözködik. A radautzi és szerethi adóhivatalok is átmentek már Dornavatra s ott mindennap várják az időt, hogy rendes székhelyüket elfoglalhassák. Ezek mind olyan körülmények, amelyek igazolják, hogy csapataink Bukovinában rövid időn belül megtörik az oroszok uralmát és megszerzik e sokat szenvedett tartományt a jól megérdemelt nyugalommal.

— Az Aradi Közgazdasági Bank választmánya **Hámory László dr.** országgyűlési képviselő elnöksége alatt és a választmányi tagok élénk részvétele mellett ma tartotta évről-évről ülést, melyen a bank 1914. évi mérlege megállapított. Az intézet a háborus esztendő által előidézett nehéz helyzet közepette szilárdan állotta meg helyét, amiről **Kenédi Ervin** vezérigazgató által beterjesztett zárszámadások és az évi mérleg tesz tanúságot. Kellő leírások után a rigorozus alapon fellállított mérleg 115.805 K. tiszta nyereséggel zárul, melynek felosztására vonatkozólag az igazgatóság a február 27-re egybehívott rendes közgyűlésnek oly értelmű indítványt terjeszt elő, hogy az alapszabályszerű dotációk és egy 20 ezer korona összegű háborus tartalék kiegészítése után fennmaradó összegből az 1914. évre részvényenként 9. — Korona osztalék fizetessék és 16,055 korona a jövő esztendői nyereség számlára átvitessék. A választmány az előterjesztésekhez egyhangulag hozzájárult és örömmel vette tudomásul, hogy az igazgatóság és a vezérigazgató előrelátó, céltudatos üzleti politikája folytán a bank kiváló mobilitását mindvégig az egész esztendő alatt megőrizte, — sőt váltótárcájának 220 ezer koronányi emelkedésével szemben visszleszámitolási kötelezettségét 120 ezer koronával sikerült apasztania. Az összeforgalom az 1913. évi forgalommal szemben alig számbavehető összeggel maradt vissza.

— Üldözik a németeket Oroszországban. A Neue Züricher Zeitung jelenté szeptembertől távirat alapján: **Nikolajevics** Miklós nagyharcos fővezér elrendelte, hogy a plocki kormányzóság területéről hat napon belül távozzon el minden német telepes. A Varsavski Dnievnik szerint a németek minden elfogadható ártért eladják birtokaikat és elhagyják a vidéket. A Riskaja Misly szerint Bisztróm bárót nejjével: Hahn bárónővel együtt kiutasították Kurlandból. Sasz mitvai kerületi főnök kénytelen volt elhagyni állását. Knauer kievii egyetemi tanárnak megengedték, hogy Tomskba, Szibériába saját költségén utazhasson a számláján.

— **Egyéves önkéntesek bevonulása.** A hadügyminiszterium sajtóirodája közli az egyéves önkéntesek bevonulására vonatkozólag kiadott újabb intézkedéseket. Ezek szerint az 1915. március elseje után besorozott egyéves önkénteseknek a sorozásukat követő aktív szolgálatra történő népfőlkelői behívás napján kell bevonulni. A közös hadseregbe ezentúl belépő egyéves önkénteseknek azonban szükségük van az illetékes kiegészítő csapatot beleegyezésére is, amire vonatkozólag az egyes fegyvernemeknél a következő alapelvek irányadók:

Gyalogos és vadászcsapatoknál az önkéntesek száma nem szorítható meg a háboru tartama alatt és így az illetőségi helyük gyalog- vagy tiroli császárvadász ezredébe belépő egyéves önkénteseknek nincs szükségük felvételi beleegyezésre. Ezeknél a csapatotesteknél tehát a felvételre jelentkezőt nem lehet elutasítani. A többi fegyvernemnél a következő intézkedések történtek: A lovasságnál minden pót-eskadronnál öt 1895—1896. évbéli egyéves önkéntes vehető fel. Hadiszolgálatra alkalmas és szabályszerűen belovagolt saját lovával feltétlenül kell rendelkeznie az önkéntesnek. A tábort- és hegyitűzészéknél minden pótütegél 10 1895—1896. évbéli önkéntes vehető fel. A belovagolt lovat itt is megkövetelik. A vartűzészéknél minden pótezredhez öt, a trénnél minden pótraktárhoz tíz 1895—1896. évbéli születésű önkéntes vehető fel. A trénonkénteseknek is belovagolt lóra van szükségük. Szapor, pionir, táviró és vasutasezredekhez és egészségügyi csapatokhoz való felvételhez a csapatparancsnok engedélye szükséges. Az egyéves önkéntesek engedélyezett számába az egyes csapatotesteknél be kell tudni azokat a fiatalabb koru besorozottakat is és azokat is, akik január 26. óta nyert felvételi engedély alapján osztattak be a csapatotestekhez.

— **Négyszáz liter bor az Aradra hozott sebesülteknek.** Az adományokról szóló hivatalos kimutatásból eddig hiányzott az a név, amelynek viselőjéről pedig köztudomásu, hogy sokat szokott áldozni a jótékonyaság oltárán. **Domány József** aradi törvényhatósági bizottsági tag szerényen kivonta adományait a nyilvános nyugtázások alól. Most azt közlik velünk, hogy **Domány József** karácsony óta összesen **négyszáz liter** különböző bort küldött az aradi katonai kórházaknak. Jellemző az a levél, amelyet **Raisler János** prágai illetőségű katona írta Semmeringről Aradra. **Raisler** azt írja, hogy a szerbiai ismeretes visszavonulásunk alkalmával megsebesülve hat napig gyalogolt, a valjevói kórházból kiindulva, mert nem akart szerb fogságba kerülni. Elethalál között volt, amikor Aradra hozták, de az itteni jó ápolás, s a jó borok visszaadták erejét. Ha hazatér a csehok fővárosába, eldicsekszik majd vele, hogy a magyarok milyen kitűnően bánnak a cseh katonákkal.

— **Alapítvány Singer János dr. emlékezetére.** A tragikus véget ért **Singer János dr.** emlékezetére tisztelői alapítványt létesítettek, amelynek kamatait évenként egy rossz anyagi viszonyok közzé került orvos özvegye, vagy gyermeke részére adják ki. Az alapítvány céljaira újabb adakoztak: **Tisch Mór dr.** 30 korona, **Schreiber Vilmos dr.** 20 korona, **Herz Andor dr.** 20 korona, **Stauber Andor dr.** 20 korona, **Fischer Árpád dr.** (Battonya) 50 korona, **Fischer Dezsőné** (Battonya) 25 korona, **Kertész Miksán** (Battonya) 10 korona, **özv. Kohn Fülöp** (Battonya) 10 korona. Az adományok, amelyek hirlapilag nyugtáztaknak, dr. **Koppich Jakabné** címére (Asztalos Sándor-utca 10. sz.) küldendők.

— **Aradi orvosnövendék levele Oroszországból.** Röviden jelentettük már, hogy **Oláriu Jusztin** aradi kereskedő fia, **Kornél**, aki ötödéves orvosnövendék, még szeptember hónapban orosz fogságba került. Szülei ma hosszabb levelet kaptak tőle, amelyet még november 19-én írt **Ischin** orosz városkából, az omszki kormányzóság területén. A levél főbb részei ezek: Már hosszú ideje, hogy önkéntesem semmi hírt se kaptak. Az idő egyformán halad a maga megszokott útján: — délelőtt 9 órától 11 óráig betegvizit van, azután ebédünk és ebéd után sétára indulunk. Kedves szüleim egészen nyugodtak lehetnek, mivelünk önkéntesekkel épen úgy bánnak itt, mint a tisztokkal, szabadon járhatunk a városban, egyszóval egészen „gemütlich“ megy a dolog itten. Csak a pénz és ismét a pénz hiányzik nekünk. A lakásunk is megfelelő. Mi önkéntesek kilencen lakunk együtt. A levelet a **Vörös Kereszt** útján expedáltassák, mert ez biztosabb út. Talán a pénzküldést is ezen az úton kellene megpróbálni. — Utóiratnak megjegyzi az orvosnövendék, hogy azt a levelet, amelyben a szülei a kétszáz korona elküldését jelezték, megkapta, de a pénznek híre sincs.

— **A polgármester vasuti jegye.** A Magyar Államvasutak Igazgatósága tudomására hozta a városoknak, hogy a polgármesterek számára száznál is több koronáért elsőosztályú éves jegyet állít ki, a mely érvényes a törvényhatóság területére, onnan Budapestre és vissza. A mai tanácsülés a polgármester távollétében foglalkozott az ügygyel és a tanács tagjai el is határozták, hogy meglepik **Varjassy Lajos** polgármestert ilyen jeggyel, annál is inkább, mert nagyon kifizetődik a jegyváltás, hisz a polgármesternek évente többször fel kell utaznia a fővárosba és utazásai száznál is több koronánál többet kerülnek. Később megjelent a tanácsülésen a polgármester is, átvette **Löcs Rezső** helyettes polgármestertől az elnöki széket és a mikor megtudta, hogy a tanács már elhatározta a jegy megváltását, élénken tiltakozott ez ellen.

— **Minék nekem a jegy —** mondotta — nem utazom én annyit.

De a tanácsok meggyőződtek a jegy előnyeiről és végül a polgármester mégis csak beleegyezett abba, hogy a jegyet megváltás.

— **Csöd.** Az aradi kir. törvényszék **Herz és Spitzer** aradi norinbergi és díszmüaru kereskedő cég ellen, amelynek tulajdonosa **Herz Emanuel**, elrendelte a csödt. Csödbiztos **Molnár Árpád dr.** önálló működési körrel felruházott kir. törvényszéki jegyző, tömeggondnok **Fuchs Albert dr.** helyettese **Zubor Imre dr.** A követelések bejelentésének határideje 1915. évi április hó 1. felszámolási tárgyalás április 16., a csödválasztmányt április 19-én alakítják meg.

— **Deák Ferenc-utcai tartalékkórház** részére a következők adakoztak, a miért hálás köszönetet mond a vezetőség: **Kubalai Albert**, özvegy **Pika Józsefné**, **Tenclinger Mariska**, **Schir Lajos és János**, **Weisz Jánosné**, **Seherch (Simád)**, **Pinkó Lajos**, **Turai Mariska** és **Anna Fischer Jakabné**.

— **Gazdát cserélt aradi ingatlanok.** **Ehleiter Schene Paulina** eladta az aradi 5104. sz. tjkvben felvett **Varjassy Lajos-utca 37. sz.** házat 4000 koronáért **Zabán János** és nejjének. **Özv. Tóth Péterné** eladta az aradi 2177. sz. tjkvben felvett **Miklós-utca 15. sz.** házat 3200 koronáért **Mészáros-Mihály** és nejjének.

— **Kérelem**, mindazon nemesszivü házasasszonyhoz, ki felesleges tollpárnával, esetleg tojjal rendelkezik, hogy gondoljanak szegény sebesült és beteg katonáinkra és adakozzanak részükre, kik a harcúterén életük kockáztatásával küzdöttek, szenvedtek és most még a jó fekvést is nélkülözik. A nemesszivü adományok hirlapilag nyugtáztaknak. A tanítóképző-tartalék-kórház-vezetősége.

— Fedák Sári és Hegedűs Gyula színháza. Budapestről jelentik: Művészkörökben rendkívül érdekes vállalkozásról beszélnek már napok óta, amely kétségtelenül a háborús színházi szezon egyik szenzációja lesz. Tudvalevőleg Fedák Sári, a kitűnő művész, már hosszabb idő óta foglalkozik assal a gondolatával, hogy otthagyja az operettet, amelyben annyi nagy sikere volt és a drámára tér át. Hogy ezen a téren milyen kvalitásai vannak a primadonnának, azt bebizonyította a bécsi „Mirakel” előadásokon és legutóbb a „Halón” című darabban. A művésznek az a terve, hogy Hegedűssel együtt legközelebb kibéri az Urániaszínházat és ezen a színpadon finom és intím irodalmi értékű újonságokat mutatnak be. Tudomásunk szerint ez ügyben a tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy a bériet már a legközelebbi jövőben perfektuálódik.

— Tizenegy német, osztrák és magyar hajó olasz kikötőben. Genuából jelentik: A háború kitörése óta a genuai-öbölben a következő német, osztrák és magyar hajók vesztegelnek: König Albert, Prinzregent, Luitpold, Moltke, Hermesberg, Franz Muscher, Matlekovics, Duna, István főherceg, Dán és Daksa. A hajóknak nagyon csekély legénysége van és a tizenegy kisebb-nagyobb tengeri jármű igen nagy és értékes területet foglal el a kikötőben. Ennek folytán, miután a helyre szükség van, a hajókat harmad- vagy negyedrangú kikötőbe fogják szállítani. Miután az az átkötés az olasz tengeri kereskedelem érdekében történik és nem a mi hajóink akarnak helyet változtatni, a tizenegy hajót olasz zászlók alatt, olasz védelem mellett fogják új állomásnyükre kísérni.

— A katonák meleg ruháira adakoztak: Degenfeld Józsefné, N. N. (Lippa), Timkó Lajos 4 korona, Spitz Ida, Polz Józsefné, Kissen Anna, Tolnai János dr. koszoru megváltásáért: Hoffmann Antal 10 korona, Spitzer Henrik 10 korona, Steiner Jenő 10 korona, Tárkony Miklós 10 korona, összesen 40 korona. Vertán Lajos 2 korona, dr. Austerweilné, Bak Judit, Söpkész Richárd és neje (Bukarest) Tolnai János dr. ravatalára koszoru megváltás 50 korona, ösv. Feldmann Györgyné Tolnai János dr. ravatalára koszoru megváltás 10 korona, Bardócz Ödöné 8 korona, Pick E. és t. 2 korona, ösv. Ludkovsky Lajosné (Kerülő) 2 korona, Aradi Első Takarékpénztár 250 korona. Köszöni a nagylelkű adományokat és azt jövőben is kér dr. Múlek Lajosné.

— A Vörös Félföld javára újabban a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalba. Kocsok Lajos 10 kor., Fleischmann Jenőné 10 kor., Pollák Arnold 10 kor., Molitorisz Józsefné 10 kor.

— Köszönetnyilvánítás. Az isr. népkönyha részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: ösv. gyorogi Andrányi Károlyné 50 korona, nagydorogi Stauber József 20 korona, Révész Adolfné 10 korona, dr. Nagy Sándorné 10 korona, Halász Jenőné 10 korona, Lengyel Manóné 10 korona, dr. Székely Inigóné 10 korona, Kuttin Gyuláné 10 korona, Guttmann Samuné 5 korona és Bácskay Béla dr. 4 korona, mely adományokért hálás köszönetet mond az elnökség. Ney Adolf Apátiról 20 koronát adományozott az isr. jót. négyelet javára bold. Róth Lajos ravatalára szánt koszoru megváltás címén, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség. Az isr. jót. egyelet részére újabban a következők adományoztak: Dózsa Dezső 10 korona, Nemess Géza 10 korona és Szerényi Géza 10 korona, mely adományokért köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— Adomány. Az Aradi első takarékpénztár r.-t. igazgatósága 1000 koronát adományozott a harcokban elesett aradi lakosoknak özvegyei és árvái javára. A hadbavonultak hátramaradottjainak segélyezésére Leichter Lipótné 5 kor.-t adományozott.

— Polgári iskolái összevont magánvizsgálatokra, valamint érettségire sikeresen előkészít Engel keresk. tanfolyama. Lázár Vil-

— Megérkeztek a szép gyermekkoszik és gyermekszékek Fischer Áruházában a Szabadság-téren olcsó gyári árban és nagy választékban! Bevonultak részére, háti zsákok 5 koronától, prima meleg gyapju katonakeztyű 1 korona, svetter 6 koronától, alsó tricoining és nadrág 4 korona, gyapju hősapka 1 koronától, érmelegítő 50 fillér, gyapju harisnya 50 fillértől és még számtalan itt fel nem sorolható tárgy. Bevonultak részére ár engedmény! Figyelem a cégre, Fischer Áruház. Vevőimnek fénykép-nagyítás. 227

— Vizmentes hadicsizmák, hadi cipők, hősipők és előírások lábszárvédők óriási nagy választékban Weinberger János kizárólagos cipőraktárában Andrassy-tér 20. szám. 201

— Osztrák és magyar hadi segélyzőbélyegek assát egy koronájával vessi Karpel Iszó könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpénél.

Féléo a csatafűzben.
(Élet az ellenség közelében.)
az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 12.

B. Kornél dr. honvédtiszt — akinek már több érdekes harctéri leírását közzétük — küldte az alábbi levelet az északkeleti kárpáti harcterről Sz. Donkának, akinek sajtóságából közzeszadjuk a poétikus sorokat:

A régi helyen (föld alatt) vasárnap délután...
... Nem csodálkozik? Hogy még tinta is kerül pazar berendezési föld alatti konyhómban — ágy, pad, asztal, kályha, polc mindenféle élelemmel megpakva van benne. — Sőt nappali szótamat is — három lépés előre ugyanannyi hátra, — itt tesszem meg, mert nappal meglátnának a muszkák, kik velünk szemközti hegyen vannak. Istenke „le”-vitte földbe a dolgomat, de „fel” is ám, mert mint irtam, egyszer hadapródból itt léptettek elő „szézlós”-sz. De nem vessz észre, hogy elsoktam a tintával való írástól, toll helyett jobban illik már fegyver a kezemben. Dacára a kora délutáni órának, „fagygyertyát égetek én” és a mellett fók. Földbe vájt kályhámban pattog a tűz. Nagyszertőn működik. Ha nincs háboru, soha nem jöttem volna erre a tapasztalatra. Mégis csak tanul az ember. Gyertya dolgában nagyon „rottyal” állunk, mert a környék összes gyertyáit elfogyasztottuk már. S ez egyrészt szerencsém is! Így a gyertyát az ország belsejéből kell beszerezni s ezt az alkalmat is felhasználom egy „biztos” levél küldésére. Ajánlott soraimat okvetlenül megkapja s ezzel egyidejűleg mellékelek a mérnök által rosszul sikerített, de történeti nevezetességi helyen felvett fényképet. Bizonyára nem ismer reám s így inkább én fedem fel magamat. Lent vagyok az ellök közül középen jobbra, mellettem egy bajtársam, P. Dezső dr. szézlős, egyedül aradmegyei földim. Hátauk mögött a mérnök — aki Kolomeából való, megemlítem, hogy mist ügyes kém kitűnő szolgálatakat tesz, bírja az itteni nyelveket — mellette Cs. Pál főhadnagy és D. Pál dr. szézlőeljünk szimpatikus kedves orvosa.

Epen most kaptam földalatti kábelünkön értesítést, hogy hosszú vonalunk balzárnnyán tulajdonom orosz csapatot megvertünk s 500 foglyot ejtettünk. Pusztulás állandóan van, anélkül nem is éreznők jól magunkat, sőt legtöbbször épen d. u., mikor két óra tájban ebédelünk. Tegnap ebben az időben csend volt s igazán nem esett olyan jól az ebéd. Ugy-e el is hiszi? De ma puszkasze mellett — nagy bögők is volt, az ágyuk ugyancsak reszkedtették a levegőt — folyt le a „menü”. Érdekesek a fiuk — legénységemet hívom így — „akarmilyen tűz” (így nevezük mi a közvetlenül nem minket érdeklő harcot) nem ijeszgeti őket. Mintha otthon a legnagyobb biztonságban lennének, végnik „házi teendő”-ket: a hóseprést, favágást stb. Jelenleg is ezt csinálják. Kérgettünk egy erdei fűrészt, mellyel két ember

fűrészel. Azzal mesterkednek most tisztaszolgáink is. Egész halom felvágott fánk van már arra az időre, mikor nem lehet nekik sem kint járni. De már négy óra s parancskiadásra kell mennem, utána le kell küldenem leveletemet, hogy öt órára barátomnál legyen, aki meg van bizva gyertyavásárral. Ismét irtam sokat, tárgyban gazdag tábori életünkről, ki tudja, irhatok-e még? Ki tudja, kaphatok-e még levelet Magácskától? Ha elesnék, ugy imáiban emlékezzék meg rólam legalább egy évben egyszer. Halottak napján. Bizony fél év után már én is gondolhatok erre, hiszen itt, ahol én vagyok, éjjel-nappal szüntelen körülöttem ólálkodik a halál. Csédalom, hogy mostanig még kegyelmezett a golyó. Ahányasor ezután íráshos jutok, mindig eszembe jut, hátha utolsó, erre gondolva küldök utolsó üdvözlötet is...

VIDÉK.

Vörös Kereszt közgyűlés. Az Országos Vörös Kereszt egyesület újradí fiókja csütörtökön, f. hó 11-én délután 8 órakor tartotta 1914. évi rendes közgyűlést, melyen a hadbavonult Pallavicini Alfréd őrnagy főkegyeleti elnök helyett Mayer Ker. János plébános, elnökhelyettes elnökölt. — A gyűlés megnyitása után az elnökhelyettes igazán szép, mélyreható beszédben terjesztette elő a fiók-egyesület 1914. évi jelentését, melyből kitűnik, hogy a fiók-egyesület e rendkívüli időben is minden téren kivette részét. A mozgósítás után azonnal Hols Antal dr. községi orvos vezetésével mellettt ápolónői tanfolyamot nyitott, azután negyven, majd hatvan sebesült harcoss részére a sárdaiskolában kisegítő kórházat rendezett be, mely számból tíz sebesültet a fiók-egyesület védnöksége, Noposa Elekné báróné lát el mindennel. Köszönetet mond az évi jelentés Ujarad községének a 2000 korona segélyért, a lelkes választmányi hölgyeknek és ápolónőknek, Hols Antal dr. orvosnak a kisegítő kórház vezetőjének, a közigazgatás főnökének Lászlóffy István főkiszolgabírónak, valamint a községi előjáróságnak hatható támogatásukért. Emellett a fiók-egyesület szokásos módon a jótékonyterén is kivette részét, amennyiben karácsonykor 30 községbeli munkaképtelen szegénynek pénzbeli segélyt juttatott s a tavalyi farsangi hangverseny jövedelméből 45 szegény iskolás gyermek kapott meleg ruhát. Az évi jelentés után Prinz Fidél igazgató-tanító, fiók-egyesületi pénztárnok az évi szárszámadást terjesztette elő, mely szerint a fiók-egyesületnek 4,600:50 korona alapvagyon van. Végül a közgyűlés a községükben lakott Bugarin Emil tűzérlezredes hősi halála felett mély részvétét fejezte ki assal, hogy arról a Zsig-rába költözött özvegy átirattalag értesítendő. Ezek után az elnök az ülést az ún. szavakkal berekesztette.

SZERKESZTŐI ÜZENetek.

H. A községi előjáróságnak joga van most közmunkára kijelölni az otthon levő polgárokat. Ha azonban — mint az a leveleiben elsoroltakból valószínűnek látszik — az előjáróságról önt minden módon szakítják: tegyen panaszt az alispáni hivatalnál és panaszában sorolta fel mindazt, amit nekünk megírt.

K. Arad. Szeretettel kérjük szépen: dehogya is vidám vers az, amit beküldött. Asután hexaméterben ma csak igen öreg akadémikusok fordítgatják a latin és görög költőket. De ilyen sorokat:

Szeptembernek az első napjaiban nagy öröm volt: Krassniknál roppant sok muszkát fogtak el; és holt meg sebesült muszkáknak a száma...

igazán a legöregebb akadémikusok sem mernek leírni.

Egyetem. Az egyetemi hallgatókra vonatkozóan már előbb intézkedett a közséktanási miniszter, amennyiben módot adnak arra, hogy bevonulásv előtt befejezhessék a tanévét.

Hadifogoly. A genfi címet nem tudjuk. Tesék azonban bizalommal a hadifoglyokat gyámoltó hivatalhoz fordulni (Budapest IX. Üllői út 1.) ahol megadnak minden felvilágosítást, esetleg a genfi iroda címét is tudatják.

A veres könyvből. Sajnálatunkra nem közölhetjük.

Brádi olvasó. A mi viszonyainkat nem lehet Németországgal összehasonlítani. Kétségtelen, hogy az államségély nem túlsótt nagysága, ha csupán ebből kell megélni valakinek. De ahol ház, föld, kert, vetemény, baromfi, meggyás van: ott az említett összegből csakugyan telhet egyébre is, mint kenyérre.

Kis kíváncsi. Váloperokról az új sajtótörvény szerint tilos írni. Ebben a tekintetben tehát nem elégíthetjük ki a kíváncsiságát. A házasságkötés, amely iránt érdeklődik, eddig nem történt meg.

X. X. X. A vers olyan rossz, hogy rosszabbat már képzelni sem tudunk.

Uj könyvek.

* **Tevan-könyvtár** ismét három új kötettel szaporította népszerű sorozatát: *Gabriele D' Annunzio: Pescarai* novellák. A nagy olasz költőnek és elbeszélőnek az olasz népiéletről eredő, gyönyörűen színes novellái vannak e címen összegyűjtve. A kötetet Révész Andor fordította ára 40 fillér. — *Karinthy Frigyes: Írások írókról.* Az „Igy irtok ti” és „Együgyű Lexikon” szerzője ebben a kötetben új oldalát tárja eléünk. Kritikákat ad nekünk. Írók portréit mutatja be hű világításban. Ára 60 fillér. *Eckmann-Chatrian: A három felek.* Fordította Karinthy Frigyes. A kötet ára 40 fillér.

* **A világháború okiratai,** gyűjtőim alatt jelent meg a könyvpiacra a Német Fehérkönyv. Az osztrák-magyar Vöröskönyvnek szinte kiegészítő részét képezi a német Fehérkönyv, amely hiteles okmányoszerűséggel világítja meg a világháború kitorésének indító okait. Egyik legérdekesebb okmánya a német Fehérkönyvnek az 1914. aug 3-án a birodalmi gyűlés elé terjesztett emlékirat, amely bepillantást nyújt az entent diplomácia boszorkánykonyhájába. Békeszeretetről hazudott a cár, hazudott Sassanov ur, hazudtak a diplomaták, közben pedig mozgósították az egész orosz hadsereget. A könyv rendkívül csinos előállításban bármely könyvkereskedésben 40 fillérért kapható.

* **A világháború képes krónikájának** a Révai Testvérek kiadásában megjelenő vállalatnak az új száma is tele van érdekesnél érdekesebb haretéri fényképfelvételekkel, mélynyomású műmelléklete pedig Przemysl keleti oldalán táborozott katonáinkat mutatja be. A mai hadviselés rovatban pedig a lövészárokról közöl szakzerű cikket. Augusztai kir. hercegasszony arcképe, gyermekeinek társaságában, a fizet címlapját díszíti. — A rendes melléklet: *Jókai: A jövő század regénye* c. munkájának egy iveres csatolva van e számhoz is. Előfizetési ár negyedévre 3 korona, egy fizet ára 24 fillér. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest. VIII., Üllői-út 18.

* **Asszonyi üzenetek.** A világ minden részéről érkeznek rokonszenvező nyilatkozatok a Feministák Egyesületéhez. Asszonyok küldik. Ezeket az üzeneteket közli „A Nő” feminista folyóirat februári száma. Több érdekes cikk és illusztrációk egészítik ki a magyar nőmozgalom hivatalos lapjának e számát. Mutatványpéldányokat bárkinek küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.) ahova az előfizetési díj is (egész évre 5 k., félévre 2.50 k.) küldendő.

* **A Világháború Heti Póstája,** mely Linder Ernő hirlapíró szerkesztésében s Wessly és Horváth pécsi könyvkiadók kiadásában jelen meg hetenként érdekes tartalommal, számos képpel, legutóbbi számában ismét igen sokat nyújt az olvasóközönségnek. A Világháború Heti Póstája előfizetési ára negyedévre 1 korona 50 fillér. Megrendelést a kiadóhivatalnál: Wessly és Horváth-nál Pécs, Munkácsy Mihály-utca 8.

* **A Társaság.** Nagy kitüntetés érte Dobay István hetilapját, *A Társaság*-ot. Ő Felsője a népszerű folyóirat augusztusi Király-számát a császári és királyi család könyvtár részére legkegyelmesebben elfogadta és elrendelte, hogy Dobay Istvánnak a legfelsőbb köszönet kifejezése tudtul adassék. A Társaság e heti száma is bővelkedik érdekes szövegben és aktuális illusztrációkban. Az illusztrációk javarészt haretéri felvételek a legérdekesebb helyekről. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K., félévre 10 K., negyedévre 5 K., Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

A gyakorlati latin nyelv új zsebszótára jelent meg a Schidlof-szótár gyűjteményben melyben eddig csak élő, modern nyelvek szótárai és nyelvkönyvei jelentek meg, mert a vállalat a gyakorlati nyelvtanítás célját szolgálja. A most megjelent szótár a latin közmondásokban, idézetekben, oklevelekben, vagyis a gyakorlati életben előforduló mintegy hétézer szót tartalmazza. Szerzője: dr. Polgár Gy. Odön, a pozsonyi kir. főgymn. tanára, a bevezető részben a latin nyelvet kevésbé ismerő olvasónak nyelvtani utasítást is ad, hogy az egyébként iskolai célt is szolgáló szótárt a művelt nagyközönség minél több haszonnal forgathassa. A nagyobb, mintegy ezer szóval bővebb, 160 zsebalaku kiadásnak ára füzve 1 korona, kötve 1 korona 50 fillér. A dióhéj kiadás mindkét része egybekötve 1 korona bolti árral jelent meg. Az új latin zsebszótár szintén a Schidlof nyelvtanok és szótárak kiadójánál, Schenk Ferencz könyvkereskedőnél jelent meg, Budapest, IV., Semmelweis-utca 15.

NEMZETI SZINHÁZ

Vasárnap, 1915. évi február 14-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

C s e r e b o g á r.

Operette.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

B) Bérlet. Bérlet.

Ejfélikor 12-től 1-ig!

Nagy overette 3 felvonásban.

Kezdeté este 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Bing Gyula és neje szül. Reiser Rózsa, Bing Rezső, Bing Hugó és özv. Dr. Tolnai Jánosné szül. Bing Betti egy a saját, mint az alóhíroztak, továbbá a nagyszámú rokonság nevében is fájdalommal telt szívvel tudatják, hogy hön szerett edesapjuk, illetőleg nagyapjuk, a legönzetlenebb sógor és rokon

Bing Vilmos

az Aradmegyei takarékpénztár igazgatósági elnöke

folyó évi február hó 13-án reggel 7 órakor életének 83-ik évében jobblétre szenderült.

A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 14-én délután 3 órakor fognak a Petőfi-utca 1. számú gyászszobából az izraelita egyház szertartásai szerint az örök pihenésnek átadatni.

Aldott legyen drága emléke!

Arad, 1915. évi február hó 13-án.

Bing Miel férj. Dr. Várkonyi Kálmáné, Dr. Várkonyi Kálmán, Bing György, Tolnai János, Tolnai Géza, unokái. Özv. Bing Mayeré, Özv. Bing Edéné, Özv. Klein Jakabné, Özv. Lustig Mórné, Özv. Fischer Adolfné, sógoróni. 614

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Hirdetés.

Miután tudomásom van arról, hogy sok kisbérlet a háborús viszonyok következtében bérleteiktől visszaléptek, így felhívom mindazon földbirtokosokat, kik ily visszamondott bérletföldet felett rendelkeznek, ugyszintén azon kisbérletket is, kik ez évre földet bérelni óhajtanának, hogy előjegyzések céljából bizalommal hozzám fordulni sziveskedjenek, hol költségmentesen minden eziránybani felvilágosításokat megkaphatják.

Mayer Dániel

kereskedő és bizományos

572

Arad, színház-épület.

Járványoknál
és minden
ragályos betegségben
kipróbált óvintézkedés.
Mattoni féle
Giesshübler
Savanyúvíz

APOLLO SZINHÁZ.

Nagy detektív sláger műsor.
Főszerepben: **Sherlock Holmes.**

Február hó 14-én vasárnap
és február hó 15-én hétfőn.

Kizárólagos joggal.

Először: „Conan Doyle” ciklus
második szenzációja:

A rejtélyes ház

detektív dráma 3 felvonásban.

Ezen film a „Sátán kutyája”-nak
folytatása. —: Ezenkívül a

szenzációs műsor.

A darab főszereplői: **Hanny Weise,**
Fiedrich Kühne és **Alvin Neus** ki a
Sherlock Holmes szerepét kreálja.

Az előadások pontosan 1/2, 6, 1/2, 8
és 9 órakor kezdődnek és nem foly-
tatólagosak!

FOG- tőmésök, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog szájával azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

TELEFON: 79-11. SZÁM.

157

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

500 koronát fizetünk, az
Bartilla
fogvizének használatát mellett, üvege **80 mm.** valaha ismét fogtáját kap, vagy a szája büzlök
Bartilla A. Örökösöl, (E. Winkler)
Wien X., Goethegasse 7. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemenél,** Deák Ferenc-utca 21. szám, **Hécs Vilmos,** Batthyány-utca és **Vojtek és Weisz.** Kérjük mindenütt-határozottan **Bartilla**-féle fogvizet. Harsótványok feljelentési díj díjaztatnak. 5791

Kalmár József
villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 484

Raktáron tart:

villanyos csülkőket, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Ösv. Jiraszek Lajosné saját termelésű előrendelt tisztán kezelt ménesi vörös és pecsenye

ó borai

zárt palackokban kaphatók
Kosztka Gusztáv és fia
cégnél Arad, Vörösmartiny-u. 3.

Nagybanrendelések atermelőnél Arad, Teleky-u. 24. eszközendők.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsik-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összecsuksukható ágyakat és madracokat, Szállodai és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. **Elvállalok** minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. **Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök.** 301

Cognac,

Likörök,

Szilvorum,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota. 5781

Eladok

és

veszek

Burgonyát,

Tarhonyát,

Szalonnát,

Disznósírt,

Szalmát,

Takarmányrépát

métermázsánként és waggontételekben

Kalmár Endre Arad,

Asztalos S.- és Chorin-utca

sarok terményüzlet.

Telefon 1025.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Baross-park kioszkjában modern és kényelmes kávéház és büfével ellátott helyiségeket rendeztem be, ahol kávéházi italok és ételek állandóan mérsékelt áráért szolgáltatnak ki.

A helyiségekben egész napon át szabad a bemenet, kivéve ha a jégpálya nyitva van.

Ujságok nagy választékban rendelkezésre állanak. — Szíves pártfogást kér kitünő tisztelettel:

Geller Samu,

KÁVÉZS. 570

Eladó tüzi hasábfa.

Két éves usztatott 110 cm. hosszúra vágott kemény tüzi hasábfa-ból circa 4000 vagon egészben vagy waggononként készpénzfizetés ellenében **eladó.**

Kaláni bánya és kohó részvénytársaság,
Budapest V. Géza-utca 6. 497

Bérheadatik

Lajos ur bérpalotá-

helyiség

...térén. Továbbá két szép üzlethelyiség a Zrinyi-utcában. Ezenkívül bérbe adatik a Zrinyi-utcában a III. emeleten egy tágas, négyszobás lakás fűtéssel és lifthasználattal. Valamennyi helyiség központi fűtéssel van ellátva. Értekezhetni alólírott házigondnokkal.

BÓDY BODOG.

Ház- és szőlőbirtokosok figyelmébe.

A járványos betegségek meggátlásának egyik fő védekezése az egészséges, tiszta ivó víz. Ily teljesen elzárt s megbízható kutakat (melyeknek vize a városi vízvezeték vizével egyenlő) készíttet előnyös fizetési feltételek mellett. 577

STEINER MIKSA, kutépitő vállalata ARAD,

Haaszinger-utca 4. Telefon 782.

KNAPP SÁNDOR

kelemefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi üzlet: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Modern ruhafestés legújabb divatszínre, minta után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz uton. — Továbbá osipke- és szövet-függöny, szörme, szőnyeg, butor-szövet, kézimunkák, keztük stb. stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat. 4679

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS.

Intelligens uriember tisztességes ismeretséget kötne csinos urleánnyal. — levelezést „Plole” jellegre a kiadóba. 608

Idősebb uriember tisztességes ismeretséget keresi szőke ösvegy urinő. Jellegem „Páratlan”. Választ kérem a lapban jelezni. 621

OKTATÁS.

Okl. tanítónő ur leánykát a német nyelv alapos oktatására vállalkozik. Részletesen elemi, polgári és felső leányiskolai gyengébb tanulók sikeres oktatását is vállalja. Cím a kiadóhivatalban. 628

Engel Keresk. Szaktanfolyama. F. hó 15-ig még beiratkozások eszközölhetők a februárban kezdődött tanfolyamokra. Teljes és alapos kiképzés keresk. vállalati és ügyvédi irodák részére, gépírás, gyorsírás, könyvelés, és földmunkálatokban. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásfoglalás. László Vilmos-u. 2. sz. 628

Magántanulók bennlakók és bejárók, mérsékelt díjazás mellett, felelősséggel előkészítetnek az hr. Fiumenai tantervben Arad, Chorin Aron-utca 1. 108

ALKALMAZÁST NYER.

Irodai teendőkhöz némileg jártas, jóízű férfi vagy nő havi 100 kor. fizetés, lakás, fűtés világítás mellett alkalmazást kap. A könyvtelben jártasak előnyben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban. 607

Keresek egy jobb leányt két gyermek mellé. Cím Lajosa-utca 1. sz. 609

Magyar-német levelezésben jártas perfekt könyvelőnél délutáni foglalkoztatásra keres helybéli drogeria. Irásbeli ajánlatok a kiadóhivatalba „Délutáni foglalkozás” jellegre küldendők. 630

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes szobaleány ki évekig volt egyhelyben urházban állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 612

Idősebb ur egyén raktárnoki, felügyelő, vagy ehhez hasonló állást keres. Cím a kiadóban. 602

Irodista ki a könyvelést, levelezést, gépírást, sikeres végzettséggel fizetéssel állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 588

Egy jobb házhoz 1 vagy két gyermekhez dadának ajánlikozik egy középkorú nő, esetleg magános ur, vagy urnőhöz hárszervezőnek. Cím Kürtsi-ut 24. 608

Fiatal nő szoptatós dadának ajánlikozik. Cím Rózsa Lukrécia Árok-utca 9. sz. 624

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó a Deák Ferenc-utca 42. számú házban egy másodemeleti 3 szoba és mellékhelyiségekből álló utcai lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Bővebbet a házfelügyelőnél. 447

Varjassy Lajos-utca 129. sz. házban egy utcai kétszobás lakás elő- és fűdő szobával május 1-re kiadó. Bővebbet Rábfán építésnél Kápolna-u. 6. sz. 526

Kiadó azonnaira 2 szoba fűdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségek, Anich Lajos-u. 18. sz. 549

Két szobás garzon utcai lakás külön bejárattal központi fűtés, villany, szemben a Benczes-park kioszkkal május 1-re kiadó. Bővebbet Apponyi Albert-körút 8. H. 12. ajtó. 586

Két gyönyörű utcai szoba, egyik esküvő, előszoba és fűdőszoba mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó, 50 korona havi bérlettel. Villany bevezetve. Kosuth-u. 85. 574

3 szobából álló csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékkel, május 1-re kiadó. Fiorin-utca 6/b sz. 3-ik ajtó. 627

Három szobás szép lakás május 1-re kiadó. Kassa-utca 1/a. 595

Akác-utca 6 szám ház nagyon előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a Kereskedelmi Banknál. 586

2 szobás udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

3-4 és 5 szobás lakások újonnan festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnaira kiadó Hassinger-u. 6. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 3091

Ferenc-tér 6. sz. alatt 4 szobás lakás nagy előszobával és mellékhelyiségekkel május 1-re 1100 koronáért kiadó. További felvilágosítást ad a tulajdonos, ösv. Brunhuber Kálmánné Ménécsen. 478

Kiadó május 1-re. Deák Ferenc-utca 89. számú házban egy 4 szobás erkélyes-modern ur lakás, egy 2 szobából álló garzon lakás irodának igen alkalmas, bevonulás miatt azonnaira kiadó, esetleg 4 szobával együtt is kiadó. Május 1-re. 588

1 kétszobás udvari lakás előszobával, május 1-re kiadó. Thököly-tér 4. szám. 505

Üzlethelyiség, mely jelenleg mosóintézet, bármely célra május 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

3 szobás

udvari lakás fűdőszobával, villany bevezetve, továbbá 1 szoba, konyha, mely műhelynek is igen alkalmas, május 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt. Bővebbet a házfelügyelőnél.

Gróf Leiningen-u. 11. sz. házban 3 szobás lakás az üzletvezetőség és állomás közelében kiadó. Bővebbet telefon 944. sz. 606

Eötvös utca 17 sz. a. 3 szobából és mellékhelyiségekből álló II. emeleti udvari lakás május elsőjétől kiadó, ugyanott egy szobából és konyhából álló udvari lakás az I. emeleten kiadó. 616

Kiadó lakás. Egy szobás utcai lakás külön bejárattal megfelelő mellékhelyiségekkel kiadó. Magyar-utca 1. 589

Anich Lajos-utca 12 szám alatt 2 utcai szoba, fűdő szoba, és mellékhelyiségek kiadók. 618

Neuman M. ruhatelepe felett 4 szobából álló lakás, mely irodának különösen alkalmas május 1-től egy évi időtartalomra kiadó. Bővebbet Neumann M. cégnél. 678

Kétszobás utcai lakás fűdőszobával és egy kétszobás utcai lakás elő- és fűdőszobával kiadó. Péter-utca 2/c. Szerb-templom közelében. 629

Elegánsan butorított szoba előszobával kiadó. ösv. Rosenberg Károlyné, Asztalos Sándor-u. 1. sz. 622

LAKÁST KERESNEK.

Keresek a főter közelében 3 szobás modern lakást május 1-re. — Ajánlatok „Tiszta lakás” jellegre alatt a kiadóba kéretnek. 748

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu üzlet trafik és italmérséi engedélyvel azonnal eladó. Cím a kiadóban. 606

A város közepén egy jóforgalmu szatócsüzlet korlátozott italmérséssel eladó. Cím a kiadóban. 592

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Gyerek kosai jókarban levő keresztetik megvételre. Cím a kiadóba leadandó.

Üres olajos hordók és bádogg kannák eladók. Radnai-ut 28. bent az udvarban. Ugyanott crós üres szákok kaphatók. 623

Náder Gyula és Fia késműves és villanszerelési üzlete Weltzer János-u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyíró-gépek és borotvák készítése legpontosabban eszközölni tudnak. 148

Veszek

uraktól levetett férfiruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Bleier Ignác, Szent-Pál-u. 12. 589

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

a Weltzer János-, Kölcsey- és Széchenyi-utcaikon át egy fehér kócsag-toll. Becsületes megtaláló Apponyi-ut 1. sz. alatt adja át, hol illő jutalomban részesül.

Eltűnt egyének

hoztartozkodásának és egészség állapotának kipuhatólását 3 korona díjért (mely postautalványon vagy 10 filléres postabélyegeken is bektűdhet) elintézi Nagy Lajos okmánykészítő irodája Debrecenben, Csapó-utca 19. 576

Bármilyen

bádoggos és vízvezeték munkát készít Diamant Jenő Arad, Weltzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

A legdivatosabb

levélpapírok

a legolcsóbb árban beszerezhetők

Jámbor Antal

papir- és írószerüzletében Arad, Andrassy-tér 3. (Tabajdi-utcai oldal) Telefon szám 1022. 1231

Fogak

huzás, tömés, fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágásra kitűnőek, készülnek 3091

Halmos

fogtechnikai termében Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sarkán, 171

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

Villany olcsóbb, mint a petroleum!

Villamos világítási berendezéseket jutányosan eszközöl 502

Koch Dániel villanszerelő Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

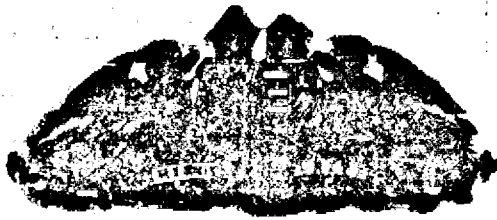
Csukaszürke blouse K 32.—
 Csukaszürke breches „ 16.—
 Csukaszürke breches „ 30.—

Csukaszürke pantaló K 22.—
 Csukaszürke köpeny - 88.—

Gyermek egyenruhák és sapkák minden méretben.

Alapított 1845.

Telefon 457. szám.

Neumann M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító, ARAD.

Ajánlunk

ösmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszt

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva

és teljes waggonrakományokban bármely vasut átomása a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és kokszt-nagykereskedés Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Vidéki pénzügyintézet

főkönyvelő

kerestetik,

a ki a vezérigazgató helyettesítésére is alkalmas.

Román nyelv tudása kívánatos.

Ajánlatok „Főkönyvelő” jellegére a kiadóhivatalba küldendők.

608

Figyelem!

Legjobb óvszer járványos betegségek ellen, mint Typhusz, kolera stb.

a természetes

Krondorfi savanyviz

üdít, frissít, gyógyít.

Bor, pezsgőhöz legjobban alkalmas.

647

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít

608

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Somoskeszi jegyzői hivatalban 1200 kor. évi fizetés, jó lakás és konyhakerék, valamint mellékjuttatásokkal dotált

írnoki

állásra, azonnali belépéssel jelentkezőt keresünk. Román nyelv bírása feltétel.

648

Előjáróság.

Anyák figyelmébe.

Legjobb norvég csukamájolaj.

Egy üveg ára K. 1-80

Kapható:

Wajdits György „TURUL” gyógyszerárán Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.)

6048

1914. V. 789/4. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzétesszük, hogy a székesfehérvári kir. törvényszék mint elsőbíróságnak 8178/1914. P. számú végzése következtében Dr. Szegő Miklós székesfehérvári ügyvéd, mint vagyonszünetelt Sándor László elsőbíróságnak tőmegmondóának javára a Pópa Mária és neje született Pop Terézia háromalmási lakosoknál levő 1324 kor. 20 fillér tőkéből, ennek 1912. évi június hó 14-től járó 5% kamataiból és 194 korona per és felekezési költségekből álló követelésnek értékesítése iránt árverés tüstelt ki.

Mely árverésnek a közösbökenyi kir. járásbíróságnak 1914. évi V. 739/4. számú végzése folytán Hármas községénél leendő megtartására 1915. évi február hó 27-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett követelés az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-al értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet

ígérőnek, szükség esetén becsíron aml is el fog értékesíttetni.

Amennyiben az értékesítendő követelést mások is le- és felvették és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cikk 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

A követelés valódiságáért, annak fennállásáért sem a bíróság, sem a csódtömeg szavatosságát nem vállal.

Közösbökenyben, a kir. járásbíróságnál, 1914. évi február hó 4. napján.

Tomits János, kir. j. kiküldött.

631

Megérkeztek

a legújabb külföldi

hadi bélyegek.

Bélyeggyűjtőknek minden fajtaból óriási választék áll rendelkezésre

Décsi Géza

könyv, papír és zenemű-kereskedésben ARAD, FORRAY-UTCA 16. SZ. (Gróf Hunyady-palota.) 611

Zongora-

javitások és hangolások,

ugy helyben, mint vidéken pontosan eszközöltetnek

4881

Ehrbar Henrik

zongorahangoló Arad, Erzsébet-kört 34. sz.

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Vagyron. Mérleg-számla 1914. december hó 31-én. Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár			414,770	68	Részvénytőke			7.200,000	
Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék			1.279,980	80	Tartalékalap	2.782,760	94		
Váltók			20.618,279	25	Leirási tartalékalap	51,424	27		
Kölesönök:					Árfolyamkülönbözeti tartalékalap	18,116	28		
Záloglevél biztosítéki kölesönök ...	5.978,208	84			Ingatlan törlesztési tartalékalap	110,172			
Jelzálog kölesönök	242,705	58			Díjas záloglevél tartalékalap	37,359	50		
Kötvény kölesönök	50,059				Nyugdíjalap	217,221	78	3.162,054	72
Községi kölesönök	55,976	88	6.826,944	25	Engedményezett községi kölesön			55,976	88
Folyószámlai kölesönök			1.100,691	10	Záloglevelek a forgalomban:				
Előlegek értékpapírokra			41,045		5%-os díj nélküli	5.020,500			
Hadikölesön kötvény előleg			586,583	90	5%-os díjas	846,200		5.866,700	
Záloglevél biztosítéki alap			428,700		Kisorsolt záloglevelek			20,000	
Záloglevél készlet			196,964		Takarékpénztári betétek:				
Értékpapírok *			1.024,511		könyvecskére	6.885,157	76		
Hátralékos értékpapír kamatok			16,289	16	folyószámlára	1.118,507	83	7.948,665	09
Andrássy-tér 19. sz. ház			500,000		Visszeszámított váltók			7.451,176	36
Andrássy-tér 22. „ „			410,652	32	Ingatlan tartozás az Andrássy-tér 19. sz.				
Leltár	24,000	86			házon			180,828	
Leírás 10%	2,400	86	21,600		Ingatlan tartozás az Andrássy-tér 22. sz.				
Hátralékos kamatok			116,905		házon			196,394	97
Hátralékos házbér			28,212	50	Hátralékos záloglevél szelvények			89,580	50
					„ osztalék			5,069	88
					„ betétkamat adó			20,217	51
					Előre felvett kamatok	150,817			
					Átmeneti záloglevél kamat	24,586	24	175,158	24
					Nyereség egyenleg:				
					nyereség áthozat 1913. évről	78,809	11		
					1914. évi nyereség	642,452	20	716,261	31
			38.047,078	46				38.047,078	46

* Ebből 822,200 K állampapír és 701,811 K tőzsdei jegyzet záloglevél és kasszaváltó értékpapír.

Aradon, 1915. évi február hó 6-án.

Nattland Bernát, s. k.
vezérigazgató.

Stein Zsiga, s. k.
cégvezető-titkár.

Ráskai Miksa, s. k.
főkönyvvezető.

Dr. Keresztes Gyula, s. k.
igazgatósági elnök.

Dr. Mittler Izidor, s. k.
igazgatósági elnökhelyettes.

Darányi, s. k.
igazgató.

Gluck Károly, s. k.
igazgató.

Dr. Issekutz, s. k.
igazgató.

Löbl, s. k.
igazgató.

Martens, s. k.
igazgató.

Réthy, s. k.
igazgató.

Schill, s. k.
igazgató.

Singer Israel, s. k.
igazgató.

Szathmáry Mihály, s. k.
igazgató.

Dr. Varjaassy, s. k.
igazgató.

Vásárhelyi Dezső, s. k.
igazgató.

Winkler, s. k.
igazgató.

Jelen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, azt helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtuk.

Arad, 1915. évi február hó 11-én.

A felügyelő-bizottság:

Reinhart Gyula, s. k.
f. biz. elnök.

Hoffmann Antal, s. k.
f. biz. elnökhelyettes.

Kosztka Emil, s. k.
f. biz. tag.

Szántó Gyula, s. k.
f. biz. tag.

Weil József, s. k.
f. biz. tag.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtömöntődéje. Kiadótulajdonos: Aradi nyomda r. t.